

**PLÁN HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA
OBCE DLHÉ POLE**

november 2006

OBSAH

Úvod.....	3
A/ Analýza hospodárskeho a sociálneho prostredia obce Dlhé Pole	4
A/1. Vymedzenie a charakteristika riešeného územia	4
A/2. Východiská a podklady	4
B/ Audit územia	8
B/1. Zemepisná charakteristika a prírodné podmienky	8
B/2. História a osídlenie	8
B/3. Obyvateľstvo	8
B/4. Bytový fond.....	9
C/ Technická infraštruktúra	10
C/1. Dopravný systém.....	10
C/2. Zásobovanie vodou, odvádzanie a čistenie splaškových vôd	12
C/3. Kanalizácia	13
C/4. Zásobovanie elektrickou energiou	13
C/5. Zásobovanie plynom a teplom	13
C/6. Informačné toky, telekomunikácie, pošta, informačné zariadenia.....	14
D/ Sociálna infraštruktúra a občianska vybavenosť	15
D/1. Školstvo a šport	15
D/2. Zdravotníctvo	16
D/3. Sociálna starostlivosť	17
D/4. Správa obce a kultúra	17
E/ Hospodárska základňa.....	21
E/1. Poľnohospodárstvo.....	21
E/2. Výroba a služby.....	21
E/3. Cestovný ruch.....	22
E/4. Životné prostredie	23
E/5. Ľudské zdroje	24
E/6. Komunikácia v obci - Obecný informačný portál a webová stránka obce.....	25
E/7. Majetok obce	25
F/ SWOT analýza	27
G/ Analýza problémov obce Dlhé Pole.....	29
H/ Vízia	30
I/ Rozvojové potenciály	31
J/ Strategické ciele rozvoja obce.....	32
J/1. Ciele rozvoja obce	32
J/2. Strategické ciele rozvoja obce.....	32
K/ Priority rozvoja obce, opatrenia a aktivity	34
K/1. Finančné a administratívne zabezpečenie aktivít obce	34
K/2. Priority rozvoja obce, aktivity	35
L/ Informačné zdroje	43
M/ Informačná príloha o čerpaní finančných prostriedkov zo ŠF EÚ 2007-2013	44

ÚVOD

V rámci reformy štátnej správy vysokú mieru kompetencií získala miestna samospráva. So získanými kompetenciami nadobudla však aj vyššiu zodpovednosť za všeobecný rozvoj spravovanej obecnej komunity.

Vychádzajúc z týchto reformných zmien, z praktických potrieb zabezpečenia finančných zdrojov zo ŠF EÚ a z potreby ekonomicko-sociálneho rozvoja obce je potrebné zabezpečiť základné územné plánovacie dokumenty, a to okrem Územného plánu rozvoja obce Dlhé Pole aj Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dlhé Pole (PHSR).

Územný plán rozvoja obce bol spracovaný v r. 2006. Kým územný rozvojový plán rieši budúce priame investičné aktivity, plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa stáva dokumentom ideových zámerov, tvorivých vízií a ďalšieho hľadania možností rozvoja obce na základe podrobných analýz a definovania silných a slabých stránok.

PHSR vyjadruje v rozhodujúcej miere záujmy občanov, vytvára priestor pre riešenie ekonomických, sociálnych, kultúrnych a environmentálnych problémov obce v súlade s ďalšími koncepciami Vyššieho územného celku Žilinského samosprávneho kraja.

Legislatívne zázemie

Potrebu vypracovania a prijatia PHSR stanovujú príslušné legislatívne normy - Zákon č. 416/2001 Z. z. O prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a VÚC. Zákon č. 416/2001 zahŕňa v svojom článku 1 par. 2 úlohu vykonávania stratégie regionálneho rozvoja a vypracovania programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Na Zákon č. 416 naväzuje Zákon č. 503/2001 Z. z. O podpore regionálneho rozvoja, ktorý stanovuje štruktúru PHSR obce.

Podľa tohto zákona PHSR musí obsahovať: analytickú časť, ustanovenie strategických cieľov rozvoja obce a vybratia priorít, projektové zámery, návrh finančného a administratívneho zabezpečenia plnenia programu.

PHSR sa vypracúva na krátkodobé a strednodobé obdobie.

Význam a využitie PHSR obce

Vypracovaný plánovací dokument spĺňa základný princíp regionálnej politiky EÚ. Viaže sa na predkladanie projektových žiadostí s cieľom získať nenávratný finančný príspevok zo ŠF EÚ. PHSR zároveň umožňuje obci koncepčné a plánovité riadenie, spolufinancovanie rozvojových projektov i vlastných investičných a iných aktivít, prípadne aktivít, ktoré sú financované zo zdrojov súkromných investorov. Keďže PHSR vzniká v súčinnosti s názormi, potrebami a prioritami vyjadrenými obecnou komunitou, stáva sa z krátkodobého a strednodobého hľadiska rozvoja základným zastrešujúcim územným plánovacím dokumentom.

PHSR ako živý dokument

PHSR sa chápe ako živý dokument reagujúci na potrebné zmeny, zapríčinené vnútornými alebo vonkajšími faktormi, a preto sa predpokladajú aj tvorivé dodatky, inovácie a aktualizácie. Zároveň je však potrebné, aby obec účelovo nezľavovala z rozvojových princípov a hodnôt a udržala si napĺňanie svojej vízie a stanovených strategických cieľov v čo najširšom meradle.

A/ ANALÝZA HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO PROSTREDIA OBCE DLHÉ POLE

A/1. Vymedzenie a charakteristika riešeného územia

Obec Dlhé Pole z hľadiska územno-správneho členenia patrí do okresu Žilina, Žilinského samosprávneho kraja. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň NUTS V.

Sídlo Dlhé Pole je vidieckym sídlom priemernej obecnej veľkosti v zázemí blízkych osídlení Žiliny a Bytče. V súlade so záväznými časťami aktualizovaného ÚPN - VÚC ŽSK bude obec urbanizačne inklinovať cez sídlo Svederník k hlavnej rozvojovej osi Považská Bystrica - Bytča - Žilina - Martin - Ružomberok - Liptovský Mikuláš.

Na severe obec susedí s mestom Turzovka a s obcou Dlhá nad Kysucou, na východe s obcou Divina, na juhu a juhozápade s obcami Svederník - Marček a Kotešová.

Obec je členom Združenia Javorníky - Východ (Divina, Divinka, Svederník, Dlhé Pole). Obec je i súčasťou združenia Drotária, ktorá spája obce Veľké Rovné a Kolárovice.

V intraviláne sídiel prevláda obytná funkcia - súkromné, obecné pozemky, rodinné domy, bytovky, centrum občianskej vybavenosti, výrobné plochy a podnikateľské sídla, plocha poľnohospodárskeho družstva. Plochy zelene tvoria verejná zeleň v centre, na cintoríne, brehové porasty pri vodnom toku Dlhopoľka, verejná zeleň v areáloch ZŠ a MŠ a súkromná zeleň.

V katastrálnom území okrem lesného hospodárstva a poľnohospodárstva dominuje *rekreačná funkcia* najmä na okolitých lazoch, a to formou chatárstva a chalupárstva.

A/2. Východiská a podklady

PHSR chápeme ako výsledok celospoločenského konsenzu rôznych skupín obyvateľstva, podnikateľských subjektov, zariadení, inštitúcií a samosprávnych orgánov na úrovni obce. Súčasne plán zohľadňuje závery uvádzané v národných plánovacích dokumentoch a v koncepciách rozvoja ŽSK, ktoré sa dotýkajú tohto mikroregiónu.

Proces tvorenia plánu mal viaceré etapy:

V prvej časti bola zriadená komisia, pozostávajúca z odborníkov a zástupcov poslancov obecného zastupiteľstva, ktorí sa dohodli na štruktúre PHSR a následných krokoch získavania fotografického materiálu a analytických údajov od občanov. V druhej časti metódou prieskumu odpovedali občania na 5 otázok, ktorými sa zisťovali ich individuálne názory. Na ďalších zasadnutiach komisie sa prezentovala vízia a potrebné priority zmien hospodársko-spoločenského života obce a stanovili sa strategické ciele.

Výsledky prieskumu:

1. Čo by sa malo v našej obci postaviť a realizovať podľa Vás ako prvé?

Ako prioritu občania uvádzali potrebu vybudovania kanalizácie v obci, vybudovania chodníkov, rekonštrukciu miestnych komunikácií, vybudovať obecné byty pre mladé rodiny,

vybudovať penzión pre dôchodcov, zrušiť skládku odpadu, zriadiť centrum voľného času, klub pre dôchodcov, vystavať nájomné a sociálne byty, zriadiť detské športové ihrisko, rekonštruovať vodovodnú sieť a hľadať ďalšie zdroje, regulovať tok rieky Dlhopoľka - spevnenie brehov, atď.

Záver: Občania veľmi presne zdefinovali existujúce problémy a potreby, ktoré naznačujú nutnosť vypracovania komplexnej revitalizácie celej obce vo všetkých smeroch. Úlohou PHSR bude zostaviť harmonogram priorít podľa možností financovania z vlastných zdrojov, alebo z iných zdrojov v priebehu najbližších 10-15 rokov.

2. Ktoré služby a obchody v obci podľa Vás chýbajú a mali by sa zriadiť?

Na túto otázku občania reagovali veľmi citlivo, pretože sa dotýka ich každodenného života.

Želali by si zriadenie:

- ◆ drobného zmiešaného tovaru
- ◆ zariadenia rôznych opravovní - oprava obuvi, brašnárstvo, čistiareň, remeselnícke práce - klampiar, stolár, tesár
- ◆ zariadenie drobnej prevádzkarne OÚ - murár, maliar, zámočník
- ◆ zariadenie bankomatu
- ◆ rozšírenie a zlepšenie autobusových spojení najmä v neskorých popoludňajších hodinách
- ◆ služby ako napr. holičstvo - kaderníctvo, kozmetika, oprava elektrospotrebičov
- ◆ cukrárne
- ◆ pekárne
- ◆ internetovej kaviarne
- ◆ čajovne
- ◆ pizzerie

Za zmienku stoja aj pripomienky viacerých občanov k otváracím hodinám lekárne, pošty, k ordinačným hodinám detskej lekárky, ktoré nie vždy plne vyhovujú požiadavkám obyvateľov.

Záver: Obchodná sieť a služby sú v obci v menšom rozsahu ako je dopyt po nich a ich absencia sťažuje každodenný život občanov, pretože musia cestovať do Žiliny pre uspokojenie svojich požiadaviek.

3. Aké podnikateľské aktivity by sa mohli v obci rozvíjať podľa Vás?

Občania v odpovediach na 3. otázku navrhovali zriadiť:

- ◆ opatrovateľskú službu pre deti a pre prestárlych občanov
- ◆ organizáciu kultúrnych podujatí
- ◆ zariadenie internetovej kaviarne, cukrárne
- ◆ remeselnícke práce
- ◆ agroturistiku
- ◆ rozšíriť podnikanie v oblasti služieb a služieb spätých s rozvojom cestovného ruchu

Záver: Odpovede na túto otázku boli v minimálnom počte, pretože občania obce nemajú vyprofilované názory na možnosti, v ktorých oblastiach by sa dalo v obci podnikáť, príp. vykonávať živnosť. V obci zrejme chýba i silnejšia kapitálová vrstva, najmä podnikateľského zamerania, ktorá by mohla smerovanie v tejto oblasti reálne naznačiť.

4. Ako navrhujete riešiť obnovu ciest, výstavbu chodníkov, parkovísk, kanalizáciu a vodovod?

Pri odpovediach na túto otázku takmer jednoznačne viedli:

- ◆ vybudovanie kanalizácie
- ◆ rekonštrukcia vodovodu
- ◆ vybudovanie chodníkov
- ◆ parkovisko - najmä pri cintoríne
- ◆ rekonštrukcia elektrického vedenia
- ◆ rekonštrukcia miestnych ciest

Záver: Občania na jednej strane žiadajú celkovú rekonštrukciu vodovodnej siete, inde uprednostňujú centrálnu kanalizáciu, alebo rekonštrukciu miestnych komunikácií. Nedobudované a nedostatočne realizované investičné aktivity takéhoto rozsahu nie je možné realizovať naraz, ale postupne. V tomto smere bude potrebné informovať aj občanov.

5. Ako si Vy predstavujete rozvoj školstva a kultúry, zdravotníctva, cestovného ruchu a športu v obci?

Pri svojich odpovediach na túto otázku občania uprednostňovali:

- ◆ dobudovanie športového areálu
- ◆ vybudovanie detského ihriska
- ◆ starší občania uprednostňujú vybudovanie klubu alebo penziónu pre dôchodcov

Ďalej by uvítali:

- ◆ zriadenie internetovej kaviarne (mladší občania)
- ◆ dokončenie stavby kultúrneho domu
- ◆ rekonštrukciu lyžiarskeho vleku

Vo viacerých odpovediach sa zjavuje požiadavka na založenie bežeckého lyžiarskeho oddielu.

Niektorí občania by chceli v obci:

- ◆ plaváreň
- ◆ kino, divadlo
- ◆ obchodný dom
- ◆ školu v prírode,

čo je v súčasnosti nad rámec realizovateľných aktivít.

Iní si želajú rozvoj kultúry vo vybudovaní Múzea drotárstva, besedy so zaujímavými ľuďmi. Mladší respondenti zase uprednostňujú častejšie kultúrne vyžitie - diskotéky, programy pre mládež. Stredná generácia by uvítala hudobné zábavy pre svoju vekovú kategóriu.

Záver: Mnohé činnosti, ktoré občania uvádzaných v bode 5 navrhovali, sa dajú realizovať už v súčasnosti pri minimálnych investičných nákladoch. Celková zmena v oblasti školstva, zdravotníctva, cestovného ruchu a športu však môže nastať iba postupným vytvorením dostatočnej materiálno - technickej základne, personálneho obsadenia, finančného zabezpečenia a celoobecného záujmu občanov zapojiť sa do spoločenského života obce. Daná situácia sa môže zmeniť k lepšiemu dlhodobým informovaním a vzdelávaním občanov, vytváraním partnerstiev a spoločných projektov, ktoré by podporili nové zmeny v prospech celej obce.

Po vyhodnotení výsledkov prieskumu následným krokom sa stal audit súčasného stavu hospodársko-spoločenského života obce, majetkových pomerov, doterajších investičných

aktivít, problematických oblastí, neriešených konkrétnych problémov, stav infraštruktúry, školstva, kultúry, cestovného ruchu, ekológie a životného prostredia.

Výsledkom auditu bolo zostavenie SWOT analýzy obce Dlhé Pole.

Pri spracúvaní analytických záverov sa okrem odpovedí z prieskumu názorov občanov využili aj písomné archívne, dokumentačné a publikačné materiály, súčasné štatistické údaje a hospodárske výsledky, ktoré určitým spôsobom objasňujú alebo poskytujú informácie z doterajšieho vývoja obce a tiež Územný plán rozvoja obce Dlhé Pole.

Pre načrtnutie vízie ďalšieho rozvoja obce sa brali do úvahy aj koncepčné materiály VÚC ŽSK, Koncepcia rozvoja cestovného ruchu ŽSK.

B/ AUDIT ÚZEMIA

B/1. Zemepisná charakteristika a prírodné podmienky

Obec Dlhé Pole sa nachádza v doline riečky Dlhopoľky, cca 17 km severozápadne od krajského mesta Žilina. Okolie tvoria chrbty pohoria Javorníky, s najvyšším vrchom Kázická Kýčera (900 m n. m.). Obec leží v nadmorskej výške 392 m n. m., niektoré jej kopanice však ležia vo výške 600-700 m n. m. Rozloha katastra obce je 4.105 ha. Obec má v súčasnosti 2.032 obyvateľov a hustota osídlenia je 50 obyvateľov na km². Súčasťou obce je množstvo roztrúsených osád a usadlostí kopaničiarskeho charakteru, ktoré sú dnes už veľmi málo obývané a takmer výlučne slúžia na rekreačné účely (chalupárstvo).

Obcou preteká riečka Dlhopoľka, ktorá je dlhá 13,2 km a tečie južným smerom k Svederníku, kde ústi do Váhu.

Klíma v oblasti je mierne teplá, s výnimkou zimy, ktorá býva pomerne chladná so snehovou prikrývkou 80-120 dní. Územie nad 600 m n. m. patrí už do chladnej klimatickej oblasti. Priemerný ročný úhrn zrážok je 800-900 mm.

B/2. História a osídlenie

Po prvýkrát sa obec spomína v r.1320, keď jej bolo udelené žilinské právo Matúšom Čákom Trenčianskym, ktorý zveril územie Dlhého Poľa (LONGUS CAMPUS) svojmu vernému vojakovi Sidelmanovi a jeho dedičom za preukázané služby. Názov Dlhé Pole dostala obec podľa dlhého obrábaného lánú zeme. Od stredoveku obec patrila k panstvu Hričov, neskôr k panstvu Bytča. V r.1613 sa datuje vznik farnosti Dlhé Pole. Do r. 1918 územie patrilo administratívne do Trenčianskej stolice. Na erbe obce je zobrazený svätý Martin na koni, deliaci sa o svoj plášť so žobrákom.

Obyvatelia obce sa zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytká, letným hospodárstvom. Hlavnou výrobnou činnosťou bolo drotárstvo. Podomoví drotári chodili za prácou po celom svete a toto remeslo v maximálnej miere zdokonalili. Obyvatelia sa živili i ďalšími druhmi vtedajších remesiel: mlynári, piliari, kováči, kolári a pod.

Od obce sa v r. 1948 odčlenila jej kopaničiarska časť, obec Dlhá nad Kysucou.

B/3. Obyvateľstvo

Obec Dlhé Pole má v súčasnosti 2.032 obyvateľov, z toho 859 mužov, 893 žien a 268 detí.

Obyvateľstvo	Počet	%
Predproduktívny vek	311	14,8
Produktívny vek	1276	60,9
Poproduktívny vek	509	24,3
Spolu	2096	100

Zdroj: Štatistický úrad SR

Na základe štatistických údajov z r. 2001, priemerný vek v obci bol 40,3 rokov. Je teda zrejmé, že obec má *regresívny typ populácie*, neschopnej narastať prirodzenou menou.

K postupnému starnutiu obyvateľstva a klesajúcemu indexu vitality treba pripočítať i nedostatok pracovných príležitostí priamo v obci, nedobudovanú technickú infraštruktúru a nedostatočné využívanie prírodných a ľudských zdrojov.

V obci je v súčasnosti 949 ekonomicky aktívnych občanov. Väčšina z ekonomicky aktívneho obyvateľstva za prácou denne dochádza a to najmä do krajského mesta Žiliny.

Celková miera nezamestnanosti k 31.08.2006 bola 8,32 %. V rámci verejno-prospešných prác je v obci 37 nezamestnaných zaradených na menšie obecné služby (údržba cintorína, verejných priestranstiev, oprava oplotenia, čistenie štátnej cesty a pod.).

B/4. Bytový fond

V r. 2001 bolo na území v obci 928 domov a bytov, z toho 686 trvalo obývaných a 242 neobývaných. V nasledujúcom období je možné predpokladať určitú redukciu bytového fondu v obci, resp. zmenu ich funkcie z bytovej na rekreačnú. Ide o približne 50 bytov, ktoré sú v nevyhovujúcom technickom stave, alebo z iných dôvodov. Tu pôjde vo veľkej miere najmä o staršie rodinné domy, na úzkych pozemkoch, ktoré nedosiahnu uspokojenie nárokov na trvalé bývanie, ale budú vyhovovať rekreačným účelom. Obec má v záujme zachovať v extraviláne laznický typ osídlenia.

Byty spolu	V tom			Trvale obývané byty v		
	Trvale obývané byty	Neobývané byty		rodinných domoch	bytových domoch	ostatné objekty
		spolu	z toho určené na rekreáciu			
928	686	242	125	664	21	1

Zdroj: Štatistický úrad SR

Bytovky

Bytový fond obce tvoria aj 2 bytové domy z r. 1982 a to:

- 7-bytová jednotka JRD Dlhé Pole
- školská bytovka -14 bytových jednotiek

Všetky byty sú v súkromnom vlastníctve.

C/ TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

C/1. Dopravný systém

1. Miestne komunikácie

Kostru základného komunikačného systému v obci tvorí cesta III/50754 s napojením na Svederník. Cesta III/50754 sa napája na cestu II/507 Žilina - Bytča.

Touto komunikáciou je obec napojená na regionálny dopravný systém formou autobusovej prepravy. V súčasnosti intenzita spojov je v priemere 1 spoj za dve hodiny. V intraviláne obce na uvádzanej ceste sú zriadené 3 otočné miesta pre autobusy. Točne sú na vyhovujúcich miestach, ale vyžadujú si úpravu, priestorové rozšírenie a vyriešenie parkovania osobných vozidiel, najmä v zimných mesiacoch, ktoré zvyčajne blokujú otáčanie autobusu.

Všetky využívané priestory autobusovou prepravou a osobnými motorovými vozidlami treba označiť a regulovať dopravnými značkami.

Hlavnú dopravnú tepnu v obci dopĺňajú obslužné komunikácie s kolmým napojením a upokojené komunikácie.

Sieť miestnych komunikácií je relatívne dlhá - v celkovej dĺžke 20,2 km. Z toho 4,5 km tvorí štátna cesta, zvyšok sú miestne komunikácie. Bezprašné cesty sú v dĺžke 11,5 km. Vybudované chodníky v intraviláne tvoria sieť v dĺžke 1,9 km.

Cesta III/50754 má značne poškodený povrch po plynofikácii, nemá odvodnenie. V najfrekventovanejšej časti obce, kde sa nachádza obecný úrad, škola a kostol, obec na ceste III/50754 položila nový asfaltový koberec. Komunikácia má však závady v celej svojej ostatnej dĺžke, a najmä pri napojení na obslužné komunikácie. Popri ceste nie sú vybudované chodníky a chýba aj systémové odvodnenie celej komunikácie.

Dažďová kanalizácia je odvádzaná v hlavnom cestnom telese. Dažďové vody sú odvádzané na obslužné cesty a odtiaľ odtekajú do potokov a do riečky Dlhopoľka. Riečka tečie prevažne pozdĺž hlavnej komunikácie III/50754. Je z väčšej časti regulovaná. Na jej toku je množstvo prístupových mostíkov k jednotlivým rodinným domom a 16 mostov. Stav mostov je nevyhovujúci k intenzívnejšiemu využívaniu prepravy a je potrebné počítať s ich údržbou a postupnou rekonštrukciou (rozšírenie, preverenie statiky konštrukcií, údržba zábradlia, nájazdové a výjazdové časti mosta, okolité priestranstvo).

2. Obslužné komunikácie

Obslužné komunikácie dopĺňajú celý komunikačný systém obce. Väčšinou ide o obojsmerné cesty nedostatočných šírkových parametrov, bez chodníkov. Vo veľkej miere majú narušený asfaltový a štrkový povrch, bez odvodnenia. Tento stav je zapríčinený nedávno ukončenou plynofikáciou obce. Trasy plynovodov vedú po miestnych komunikáciách a často sú iba zahádzané zeminou.

Výstavba rodinných domov podnietila požiadavku rozšírenia cestnej siete a vybudovania nových prístupových ciest. V r. 2005 obec z vlastných prostriedkov realizovala rekonštrukciu miestnych ciest a to m. k. „Ponad kostol“ v dĺžke cca 250 m a „Na Hlaváčovej“ v dĺžke cca 220 m.

Obslužné komunikácie sú zriadené i v extraviláne obce, vedúce k jednotlivým osadám a kopaniciam. Tieto cesty sú v nevyhovujúcom technickom stave, mnohé sú poškodené od ťažkých mechanizmov zväžajúcich drevo.

Záver: Keďže ide prevažne už o rekreačnú funkciu tejto rozptýlenej kopaničiarskej zástavby, bude potrebné posudzovať i stav týchto ciest, individuálne vedúcich k jednotlivým objektom.

3. Lesné cesty a nespevnené komunikácie

Lesné cesty sú v zlom technickom stave. Vedú cez pozemky a lesné porasty súkromných majiteľov lesov. Takmer všetky majú narušený povrch a na mnohých miestach nie je možné po nich prechádzať inak ako traktorom. Stav týchto ciest znehodnocujú najmä súkromní majitelia lesov, ktorí po nich zväžajú drevnú surovinu na ťažkých mechanizmoch.

Osady roztrúsené po okolitých kopaniciach v extraviláne obce sú už v súčasnosti nositeľmi dvoch urbanistických funkcií obce:

a) bytovej

Veľkým problémom sa javí najmä zlý technický stav lesných ciest, ktoré vedú *k trvalo obývaným* usadlostiam.

Ide o osady: *Kravárska* - 12 ľudí /*Skalka, Príporý*/

Stolečné - 15 ľudí /*U Jarošov*/

b) rekreačno-chalupárskej

Mnohé z týchto samôt majú nových súkromných vlastníkov, ktorí si objekty prebudovali na rekreačnú funkciu. Obec na základe informácií od občanov v súčasnosti zaznamenáva zvýšený záujem o odkúpenie týchto usadlostí od pôvodných majiteľov a tak je zrejmé, že rekreačno-chalupárska funkcia ako oblasť cestovného ruchu sa stane dominantnou.

Záver: V rámci rozvoja cestovného ruchu, rozvoja rekreačno-chalupárskej a bytovo-rekreačnej funkcie obce teda bude potrebné nutne riešiť rekonštrukciu stavu týchto ciest v dĺžke cca 10-15 km.

Dopravné spojenie

Dopravný závod SAD Žilina zabezpečuje hromadnú prepravu osôb i v rámci tejto obce. Ide o priemerne 6 spojov denne na trase Žilina - Dlhé Pole a späť.

V intraviláne obce je situovaných 13 ks autobusových zastávok. Ich súčasný technický stav je nevyhovujúci, majú zastaralý vzhľad, chýbajú prístrešky a neprispievajú k celkovému architektonickému a estetickému vzhľadu obce. Pri zastávkach chýba samostatný zastávkový pruh, čo ohrozuje bezpečnosť cestujúcich, najmä detí.

Záver:

1. Bude potrebné, aby tieto zastávky prešli buď komplexnou rekonštrukciou, alebo aby boli postupne vymenené za nové, funkčnejšie, s dobrým technickým stavom, poskytujúce bezpečnosť cestujúcim a úkryt v nepriaznivom počasí.

2. V rámci rekonštrukcie miestnej cestnej siete uvažovať o vytvorení zastávkového pruhu pre autobusy na zvýšenie bezpečnosti cestujúcich.

Parkoviská v obci

Parkovanie v obci je riešené individuálne na vlastných pozemkoch alebo v súkromných garážach majiteľov a obyvateľov. V jednotlivých prípadoch a podľa miestnych pomerov je parkovanie možné i na okrajoch obslužných komunikácií, hlavne v ich koncových priestoroch, ktoré sú využívané na otáčanie vozidiel. Parkovacie plochy v centrálnej časti obce sú však nedostatočné a do budúcnosti bude potrebné v rámci rekonštrukcie miestneho cestného systému uvažovať o rozšírení parkovacích plôch i vzhľadom na rastúci význam obce z hľadiska rekreačnej funkcie, turistických aktivít a rastúcej hospodárskej základne.

Železnica

Obec nemá priame spojenie po železničnej trase. Najbližšia možnosť využitia železničnej dopravy je v krajskom meste Žilina, s dostupnosťou cca 14 km.

C/2. Zásobovanie vodou, odvádzanie a čistenie splaškových vôd

V obci sa začali budovať vodovody v r. 1965 v osade Boncova a Žlabina v rámci akcie „Z“. Vodovod Žlabina sa už v súčasnosti nevyužíva.

Vodný zdroj pri súčasnej ZŠ bol vybudovaný v r. 1977. Tvorí ho 2 vrty, z ktorých sa voda čerpadlom privádza do dvoch vodojemov o objeme 2 x 100 m³. Tento systém tvorí najväčší zdroj pitnej vody v obci.

Ďalšími zdrojmi pitnej vody v obci sú: kopaná studňa U Plánkov z r. 1980 a záchytné pramene Záhrady a Ritvina, kde sú tiež vybudované vodojemy zásobujúce hornú časť obce.

Výstavba vodovodov v minulosti v obci Dlhé Pole bola nekonceptná a nesprávne dimenzovaná. V r.1981 a 1994 bola realizovaná čiastočná rekonštrukcia obecného vodovodu. Celková dĺžka hlavného vodovodného potrubia je cca 3 km a dĺžka vodovodných prípojok je cca 5,5 km.

V súčasnosti je z obecného vodovodu zásobovaných 1.460 občanov, ktorí majú zriadených 520 vodovodných prípojok. V jednotlivých domácnostiach nie sú inštalované vodomery.

Existujúca vodovodná sieť vedie mimo hlavného cestného telesa - cez pozemky rodinných domov. V minulosti bol problém s kvalitou vody dodávanej do domácností, ktorá nespĺňala požadované parametre. Situácia sa výrazne zlepšila po zakúpení automatických chlóravačov. V súčasnosti je už zabezpečená štandardná úroveň kvality vody dodávanej do domácností. Súčasný objem vody vyhovuje požiadavkám miestnych obyvateľov. Avšak po rozšírení bytovej výstavby bude potrebné hľadať nové zdroje. Uvažuje sa o možnosti získavať vodu zo Starej Bystrice.

K tomu bude potrebné vybudovať hlavný prívod vody do existujúceho vodojemu a úpravne vody, prípadne podľa potreby zvýšiť kapacitu týchto zariadení.

Obec Dlhé Pole je zahrnutá do plánov rozvoja vodohospodárskej sústavy s uvažovaným napojením sa na skupinový vodovod Žilina - Bytča.

Po rozšírení IBV, prípadne zriadení ďalších výrobných prevádzok zvýši sa aj spotreba vody a tým nevyhnutnosť hľadania nových zdrojov.

Do úvahy prichádzajú 3 alternatívy:

1. Výstavba a rekonštrukcia kompletnej vodovodnej siete s napojením na vodné zdroje z nádrže Stará Bystrica - Riečnica

Investorom tejto aktivity by bol SEVAK a. s. Súčasne s výstavbou vodovodu by sa realizovala i výstavba splaškovej kanalizácie.

Nevýhodou tejto alternatívy je, že obec na túto investičnú aktivitu by musela čakať až do r. 2010, kedy je plánovaná výstavba kanalizácie v tomto regióne. Výstavba bude dovtedy blokovať úpravu miestnej cestnej infraštruktúry (vybudovanie chodníkov, oprava krytu vozoviek, úprava okolitého priestranstva), pretože tieto práce sa realizujú až po ukončení výstavby vodovodu a kanalizácie.

2. Druhou alternatívou, ktorá by urýchlila vybudovanie a rekonštrukciu miestnej technickej infraštruktúry, je napojenie existujúceho vodojemu k samostatným prívodom vody z prepodkladaného zdroje - zo Starej Bystrice

V tomto prípade by sa využívali miestne zdroje vody, ktoré by sa dopĺňali zo zdrojov siete SEVAK a. s., v miestnej úpravni by sa voda upravovala na požadovanú kvalitu a dodávala do domácností. Tu by sa využila existujúca vodovodná sieť s malými rekonštrukciami a rozšírením. Likvidácia odpadových vôd by sa riešila individuálne malými biologickými čističkami v rámci každej domácnosti. Táto alternatíva urýchlí možnosti revitalizácie obce vo všetkých smeroch, ale zároveň je veľmi náročná na administratívne zabezpečenie

(vlastnícke práva na pozemky, investície do čističiek, povolenia podľa platnej legislatívy atď.).

3. Využitie domácich zdrojov v obci

Je potrebné ich vyhľadať, identifikovať, doplniť do súčasného vodovodného systému a zabezpečiť zvýšenie jeho výdatnosti v súvislosti s rozvojom IBV.

C/3. Kanalizácia

V súčasnosti v obci nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Jednotlivé domy sú odkanalizované vlastnou domovou kanalizáciou (žumpami, resp. septikmi). V rámci spracovaného investičného zámeru s predpokladom realizácie do 10-ich rokov, sa počíta so zapojením sa obce do výstavby stokovej siete s napojením na obec Svederník na kanalizačný zberač Divinka - Bytča.

C/4. Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je komplexne elektrifikovaná. Jej celé územie je zásobované elektrinou z vysokonapäťovej odbočky kmeňového vedenia, prechádzajúceho z obce Veľké Rovné. Táto odbočka prechádza extravilánom a čiastočne aj intravilánom obce. Na severnom okraji katastrálneho územia obce tvoria dve transformačné stanice, pripojené na linku, vedúcu zo severu z územia Turzovky (Turkov, Dlhá nad Kysucou). V katastri obce je vybudovaných 17 trafostaníc.

Záver: V súvislosti s pripravovanou IBV a postupným prechodom kopaničiarskej zástavby na objekty cestovného ruchu bude potrebné pokryť nárast spotreby elektrickej energie posilnením výkonu a to: výstavbou ďalších trafostaníc a presieťovaním celej obce na energetický rozvod Svederník, čím sa posilní miestna energetická sieť, najmä v spodnej časti obce. Celá aktivita bude zabezpečená vypracovaním technickej projektovej dokumentácie v r. 2007. Predpokladaný začiatok realizácie prác je plánovaný na r. 2008.

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie pozostáva z 200 svietidiel. Je vybudované v intraviláne obce. V osadách a na kopaničiach nie je verejné osvetlenie.

Súčasnú osvetlenie je kompletne rekonštruované s novými modernými úspornými žiarivkami. V prípade rozširovania IBV bude potrebné uvažovať o jeho rozšírení.

C/5. Zásobovanie plynom a teplom

Na území obce je kompletne vybudovaná plynárenská sieť. Plynifikácia bola ukončená v r. 2001. Pre všetkých potenciálnych odberateľov plynu sú vytvorené podmienky. Prípadné ďalšie rozširovanie plynovodnej sústavy je možné iba v prípade nových stavebných činností a rozšírenia IBV.

Súčasný stav zásobovania teplom je charakterizovaný ako decentralizovaný spôsob s prevažujúcou základňou na tuhé palivá. Štruktúra bytového fondu z hľadiska dodávky tepla pre vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody je charakterizovaná decentralizovaným

spôsob zásobovania teplom so spaľovaním plynu a tuhých palív (uhlie, drevo) v lokálnych spotrebičoch a kotloch na ústredné vykurovanie.

Objekty občianskej vybavenosti sú zásobované teplom z vlastných zdrojov tepla, najmä ústredným vykurovaním.

C/6. Informačné toky, telekomunikácie, pošta, informačné zariadenia

Pošta

V obci je zriadená prevádzka Slovenskej pošty s dvoma priehradkami, ktorá v súčasnosti kapacitne postačuje pre potreby miestneho obyvateľstva. Nevyhovujúce sú otváracie hodiny, najmä pre občanov pracujúcich mimo obce.

Miestny rozhlas

Miestny rozhlas funguje na princípe bezdrôtového systému. Systém bol vybudovaný v r. 2001, je teda relatívne nový a moderný. Systém je však dosť poruchový. Napájanie batériami je zabezpečené cez verejné osvetlenie. Tieto batérie majú však obmedzenú kapacitu a majú vplyv na kvalitu vysielania. V niektorých častiach obce je vysielanie rušené rôznymi šumami.

Záver: Bude potrebné urobiť kompletnú rekonštrukciu existujúceho MR

Telekomunikácie a televízny signál

V súčasnosti je v katastri obce vybudovaná sieť telekomunikácií, s jej podstatným rozširovaním sa už do r. 2020 nepočíta.

V rámci príjmu televízneho signálu v súčasnosti pre centrum obce slúži TVP Markíza a TVP I., príjmom signálu STV I a II. V obci je zavedený od r. 2006 televízny signál MMDS. V rámci jeho prevádzkovania je možné sledovať 12 TV programov a v budúcnosti sa bude dať prostredníctvom tohto systému pripojiť na Internet a založiť aj obecný infokanáľ.

Záver: V súvislosti s rozvojom chatárstva, chalupárstva a cestovného ruchu v tejto oblasti bude potrebné určitým spôsobom rozšíriť telekomunikačné siete, pre rekreačné a podnikateľské účely.

Mobilná sieť

Je pokrytá operátormi Orange a T-Mobile.

D/ SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

D/1. Školstvo a šport

V obci sídli Základná škola s materskou školou v Dlhom Poli. Táto inštitúcia zastrešuje predškolské a základné školské vzdelanie pre deti z Dlhého Poľa, zo Svederníka, Keblova a Marčeka. Inštitúcia sídli v dvoch samostatných, od seba niekoľko desiatok metrov vzdialených budovách.

Materská škola

Nachádza sa v budove bývalej Základnej školy. Budova bola postavená v r. 1937 a v súčasnosti je majetkom katolíckej cirkvi. Suterén využíva školská jedáleň, na prízemí sú priestory pre MŠ. Prízemie má samostatný vchod a so suterénom ho spája samostatné schodište. Na hornom poschodí má sídlo i miestna knižnica. Vykurovanie budovy je na tuhé palivo, kotolňa nutne vyžaduje rekonštrukciu. Najvhodnejším východiskom sa pri súčasných cenách plynu a ďalších palív javí prebudovať kotolňu na alternatívny zdroj energie (drevené štiepky alebo biomasu).

Budova je napojená na obecný vodovod.

V areáli MŠ boli v r. 2006 vybudované v rámci aktivačných prác preliezky a šmykačky pre deti, ktoré však slúžia iba deťom navštevujúcim MŠ. V súčasnosti materskú školu navštevuje 50 detí. V časti MŠ sú zamestnané 4 učiteľky, 2 prevádzkoví zamestnanci a 1 pracovníčka jedálne.

Budova MŠ je v zastaralom stave a vyžaduje si celkovú rekonštrukciu.

Záver: Malo by ísť o komplexnú rekonštrukciu budovy, so zmenou palivovej základne, zvýšením energetickej efektívnosti zateplením stien a výmenou okien a taktiež navrhujeme opravu (sedlovej) strechy s vytvorením nových priestorov pre rozšírenie výuky, resp. pre ďalšie využitie pre celú obecnú komunitu. Nakoľko však budova MŠ nie je majetkom obce, je potrebné nájsť vhodný spôsob, akým by bolo možné získať prostriedky na jej rekonštrukciu (je možné prenajať budovu do dlhodobého prenájmu od katolíckej cirkvi a podať projekt do štrukturálnych fondov EÚ na komplexnú rekonštrukciu a zvýšenie energetickej efektívnosti tejto budovy).

V budove MŠ bola v r. 1940 usporiadaná výstava drotárstva a národopisu, ktorú zorganizoval tunajší učiteľ Karol Guleja, žijúci v súčasnosti v Mníchove. Vo vojnových rokoch to bola veľmi významná udalosť, ktorej sa zúčastnili vtedajší vrcholní vládni predstavitelia na čele s prezidentom Dr. Tisom.

Pred budovou MŠ sa nachádza pamätník obetiam 1. svetovej vojny, ktorý bol obecným úradom v r. 2005 opravený a rekonštruovaný.

Základná škola

Základná škola sídli v samostatnej budove v ústredí obce. Je zriadená pre ročníky 1-9. a navštevujú ju i žiaci z obcí Svederník, Keblov, Marček. V súčasnosti navštevuje základnú školu 264 žiakov. Žiaci sú zaradení do 11 tried a 2 oddelení školskej družiny. V rámci vyučovania sa žiakom poskytujú obedy. Základná škola zamestnáva 13 učiteľov, 2 vychovateľky, 5 prevádzkových pracovníkov, 3 zamestnankyne školskej jedálne a 2 vedúcich pracovníkov.

Všetci učitelia majú adekvátne vysokoškolské vzdelanie.

Škola okrem ďalších svojich aktivít realizuje projekt „Náš región“ a projekt „Zdravá škola“. V prízemí je zriadené malé regionálne múzeum, o ktoré sa pravidelne starajú žiaci ZŠ. Súčasťou základnej školy je telocvičňa a vonkajší športový areál tvorený bežeckým oválom, ihriskami a doskočiskom, ktoré sú v súčasnosti vo veľmi schátralom stave.

Záver:

1. Budova ZŠ potrebuje rekonštrukciu na dosiahnutie energetickej efektívnosti - zateplenie obvodového plášťa, výmenu okien
2. Športový areál nutne potrebuje rekonštrukciu a modernizáciu plôch. Po ich ukončení by mal slúžiť nielen žiakom základnej školy, ale i celej obecnej komunite.

Futbalové ihrisko

V tesnej blízkosti športového areálu je miestne futbalové ihrisko, vo veľmi dobrom stave, pravidelne udržiavané. Športový areál od futbalového ihriska delí plocha s krytým posedením pre občanov v čase voľna. Súčasťou futbalového ihriska je i menšia budova, v ktorej sú šatne. Budova je vcelku v dobrom stave, kapacita priestorov je však nevyhovujúca.

Športový areál by bolo vhodné doplniť vybudovaním krytej tribúny, s ďalšími novovytvorenými priestormi, v ktorých by boli zriadené šatne, prevádzkové priestory, klubovňa, zasadačka a pod.). Pri budove šatní je malé asfaltové ihrisko, ktoré využívajú deti a mládež na športové hry - futbal, v zime na korčuľovanie, hokej. Jeho povrch je nerovný, je potrebné ho zarovnať - dodatočne vyasfaltovať, oplotiť.

V priestoroch pri futbalovom ihrisku a športovom ihrisku je možné uvažovať o vybudovaní malého prírodného amfiteátra.

Verejné športovisko

V areáli MŠ sa nachádza vyasfaltovaná plocha, ktorá v súčasnosti slúži ako verejné športovisko pre deti, mládež a dospelých obyvateľov. Je potrebné jeho oplotenie a povrchová úprava.

V budove MŠ je zriadené súkromné fitnesscentrum.

Športový zimný areál

V lokalite „Kaluža“ je vybudovaný lyžiarsky vlek typu TATRAPONA.

Jeho dĺžka je 420m. Vlek je v obecnom majetku. Je v dobrom technickom stave, je prevádzkovaný obcou.

Záver: Technicky je možné predĺžiť jeho súčasnú trasu, najprv však bude potrebné rokovať o pozemkoch s jednotlivými vlastníkmi (urbariát). Doplnením vybavenosti pri vleku (parkovisko, stánky s občerstvením, sociálne zariadenia a ďalšie služby) bude možné vytvoriť malé zimné stredisko miestneho významu. Morfológia terénu je vhodná i na bežecké lyžovanie.

D/2. Zdravotníctvo

V obci je zriadené zdravotné stredisko pre spádovú oblasť zahŕňajúcu okolité obce Svederník, Marček, Keblov. Ordinujú tu: obvodný všeobecný lekár, stomatológ a pediater, pracuje zubná laborantka.

V obci je zriadená i lekáreň. Lekáreň má otváracie hodiny od 8.30 do 12.00. V prieskumných dotazníkoch občanov sme zaznamenali požiadavku tieto otváracie hodiny predĺžiť a zosúladiť s ordinačnými hodinami lekárov v stredisku (do 13.00).

Bolo by vhodné rokovať s majiteľom lekárne a hľadať spôsob vhodného riešenia pre obe strany.

Objekt zdravotného strediska tvoria prízemné budovy, navzájom prepojené.

Záver: Obec si môže dať vypracovať odborný posudok na statiku tohto objektu. V prípade, ak to bude možné, na prízemné priestory by sa dalo nadstaviť ešte jedno podlažie a vytvoriť tak napr. byty pre mladé rodiny resp. priestory na iný účel. Realizácia tohto zámeru však musí najprv vychádzať zo záverov vypracovaného odborného statického posudku.

D/3. Sociálna starostlivosť

Vzhľadom k postupnému zvyšovaniu vekového priemeru v obci a značnému zastúpeniu starších občanov je potrebné nevyhnutne riešiť oblasť sociálnej starostlivosti o starších a postihnutých občanov (v terajšej dobe 15).

V súčasnosti funguje opatrovateľská služba (12 opatrovateliek), rozvozy obedov (9 klientov) Bolo by vhodné vybudovať v obci denný stacionár s bezbariérovým prístupom, kde by bolo možné v rámci starostlivosti o starších a postihnutých občanov zabezpečiť komplexné opatrovateľské služby spojené s lekárskou starostlivosťou, resp. doplnené o klubovňu pre dôchodcov.

Záver: Ako vhodný objekt pre tento účel sa javí budova z roku 1978 v areáli Poľnohospodárskeho družstva, ktorá je zachovalá a v dobrom technickom stave. Objekt je v súčasnosti majetkom PD, je možné ho po dohode odkúpiť a vybudovať tam vhodné priestory pre prestárlych a imobilných občanov, prípadne geriatrických ležiacich pacientov.

Ako 2. variant riešenia by bolo možné uvažovať o vytvorení priestorov sociálneho zariadenia v objekte materskej školy.

D/4. Správa obce a kultúra

Správu obce a administratívne úkony a služby pre občanov zabezpečuje Obecný úrad. Budova obecného úradu je umiestnená v ústredí obce. Priestory pre chod samosprávy sú nedostatočné a v budúcnosti treba počítať s rozšírením priestorov, resp. nadstavbou budovy. V rámci alternatívneho riešenia bude možné prípadne premiestniť obecný úrad do budovy dostavaného kultúrneho domu. Tým sa získajú i ďalšie možnosti pre rozšírenie aktivít a služieb obecného úradu, ako napr. prevádzka knižnice, múzeum, klubovňa a pod.).

Kostol

Dominantné postavenie v obci má Farský kostol sv. Martina - biskupa, eklektická stavba z druhej polovice 19. storočia, postavený v r. 1735, v roku 1812 zväčšený. Kapacita je vyhovujúca, technický stav je dobrý, v budúcnosti bude potrebné opraviť strechu. Vo vnútri bolo vybudované podlahové vykurovanie, vonkajšie aj vnútorné osvetlenie.

Farský úrad

Nachádza sa v dolnej časti a v súčasnosti je vo vyhovujúcom stave, spolu s príľahlým pozemkom. Budova i pozemok sú majetkom katolíckej cirkvi. Budova je vo vyhovujúcom technickom stave.

Cintorín a Dom smútku

Cintorín vrátane Domu smútku sa nachádza v intraviláne obce pri pošte, v tesnom kontakte s obytným územím. Cintorín má rozlohu 4.000 m² a už v súčasnosti je potrebné uvažovať

i o jeho rozšírení smerom na juh a vybudovaním parkoviska medzi poštou a domom smútku. Dom smútku bol postavený v 70-tych rokoch minulého storočia v rámci „Akcie Z“. V súčasnosti vyhovuje potrebám obecnej komunity.

Hasičská zbrojnica

V obci sa nachádza hasičská zbrojnica bez stálej služby. Požiarnu techniku tvoria 1 požiarna AVIA a 1 cisterna. V obci nie je činný dobrovoľný hasičský zbor. Pre potreby obce pracuje 1 pracovník, ktorý má na starosti prevenciu.

V obci sa nachádza mnoho starých domov a dreveníc, a tak by bolo veľmi potrebné zriadiť takúto organizáciu. Súčasťou takéhoto tímu by mal byť i odborník so strojárskym zameraním, ktorý by vedel obsluhovať a udržiavať požiarnu Aviu s cisternou.

Po dohode s riaditeľkou základnej školy by sa mohol výchove mladých ľudí v tejto oblasti venovať aj požiarny krúžok v základnej škole, kde by sa deti postupne oboznamovali s pravidlami bezpečnosti pri zaobchádzaní s ohňom a naučili by sa byť nápomocní pri hasení požiaru. Tak by si obec mohla postupne pripraviť generáciu dobrovoľných požiarnikov, ktorí by v prípade potreby dokázali okamžite adekvátne zasiahnuť.

Obchodná sieť a služby

Obchodnú sieť v obci tvoria:

- ◆ 3 predajne potravín
- ◆ 1 predajňa s rozličným tovarom
- ◆ 1 predajňa obuvi a textilu
- ◆ 1 kvetinárstvo
- ◆ 2 predajne Jednoty
- ◆ 1 predajňa mäsa
- ◆ 6 pohostinstiev, z toho 1 reštaurácia - pohostinstvo Drotár s reštauračným stravovaním
- ◆ 3 x do týždňa sa v obci realizuje predaj ovocia a zeleniny farmármi a živnostníkmi z iných oblastí Slovenska
- ◆ stánkový predaj textilu a obuvi sporadicky vo vyhradených dňoch.

Budova Jednoty

V tesnom susedstve obecného úradu je budova vo vlastníctve COOP Jednota. Budova je prázdna, uzamknutá. Svojou nefunkčnosťou, ošumelým vzhľadom a umiestnením v centre obce pri hlavnej ceste vytvára nepríjemný dojem z danej lokality.

Obec i miestni podnikatelia iniciovali niekoľko neúspešných rokovaní s predstaviteľmi COOP Jednota o odpredaji alebo prenájme tohto objektu.

Bude potrebné znova otvoriť rokovania na túto tému a opätovne sa pokúsiť objekt získať a správať.

Zastúpenie služieb v obci:

- ◆ fitnesscentrum
- ◆ kaderníctvo
- ◆ pila

Ako vyplýva z prieskumu medzi občanmi, požadujú zriadiť v obci opravu obuvi, zasklievanie, klampiarstvo, opatrovanie detí a starých ľudí, zriadiť internetovú kaviareň, klub pre mládež, klub pre dôchodcov.

Kultúrny dom

Je situovaný v centre obce. Je to na pomery obce veľmi veľká stavba, začatá ešte v období socializmu. Časť kultúrneho domu je nedokončená, druhá časť má kapacitu 300 osôb a je v dobrom technickom stave. V dokončenej časti kultúrneho domu sa nachádza veľká sála, ktorá slúži na rôzne účely: svadby, zábavy, kultúrne podujatia, vystúpenia, verejné zhromaždenia, stretnutia dôchodcov, oslavy obce.

Záver: Najvhodnejším riešením bude stavbu kompletne dokončiť a využiť ďalšie priestory na prevádzkovanie iných inštitúcií (napr. sem presťahovať obecný úrad, domov dôchodcov zriadiť internetovú kaviareň, klub pre mládež a pod.). Treba však počítat s tým, že na dokončenie tejto stavby bude potrebné vynaložiť veľký objem finančných prostriedkov a bude to pre obec časovo náročná investícia. Vhodným riešením by bolo podanie projektovej žiadosti o nenávratný finančný príspevok do štrukturálnych fondov EÚ.

Bakelov dom

Dominantnú súčasť kultúrnej histórie obce Dlhé Pole tvorí drotárstvo, ktoré niektorí občania Dlhého Poľa preslávili za hranicami obce i republiky. Mnohí z nich dosiahli v tomto remesle pozoruhodné výsledky a zároveň povýšili drotárstvo na umenie.

Jedným z najvýznamnejších predstaviteľov drotárskeho remesla, ktorý sa preslávil doma i vo svete, je *Jozef Holánik Bakel*. Založil dielňu vo Varšave a zároveň získal niekoľko významných ocenení na medzinárodných výstavách. V 1940 usporiadal učiteľ Karol Guleja na novej škole (súčasná materská škola) 1. výstavu drotárstva a jeho národopisu, ktorá sa stala základom Drotárskeho múzea v Budatíne. Neskôr drotárstvo vo svojej pôvodnej funkcii zaniklo. V súčasnosti sa prezentuje ako druh umenia.

Významnou súčasťou kultúrno-historického potenciálu obce Dlhé Pole je preto aj národná kultúrna pamiatka zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu. Ide o „Bakelov dom“ - umiestnený v strede obce. Je to zrubová štvorpriestorová stavba na kamennej podmurovke s pavlačou na bočnej fasáde. Objekt má sedlovú strechu a postavil ho drotársky majster Jozef Holánik Bakel. Objekt je vo vlastníctve Bakelových dedičov a je v schátralom stave. O tomto objekte prebehli rokovania medzi Bakelovými potomkami a starostkou obce. Na základe rokovaní bol objekt ponúknutý obci za minimálnu (symbolickú cenu) s podmienkou zachovať jeho pôvodnú funkciu.

V prípade, že obec získa tento objekt do svojho majetku, je možné ho rekonštruovať a po určitej vhodnej úprave priestorov sa tu môže zriadiť výstava venovaná drotárstvu, inštaluje sa pamätná tabuľa a môže tu byť vytvorené malé informačné centrum. Realizácia tejto aktivity by mohla mať výrazný multiplikačný efekt na ďalšie regionálne i cezhraničné aktivity obce (propagácia drotárstva, s tým spojené kultúrne podujatia i cezhraničného charakteru - treba vyhládať vhodných partnerov v Poľsku).

Kultúrne pamiatky

Do kultúrno-historického potenciálu obce je možné zaradiť aj pôvodnú historickú urbanistickú štruktúru tvorenú reťazovou zástavbou pozdĺž miestnej komunikácie riečky Dlhopolka. Prevažnú časť zachovanej pôvodnej ľudovej architektúry tvoria zrubové prízemné domy, súčasťou ktorých sú hospodárske budovy. V centre obce sa okrem Bakelovho domu nachádzajú i ďalšie pôvodné drotárske domy zo začiatku 20. storočia. Určitú historickú a architektonickú hodnotu majú i ďalšie drobné stavby sakrálneho charakteru - kaplnka U Mrníkov, kríž, kamenné stĺpy so sochami.

V extraviláne obce sa nachádza aj evidovaná archeologická lokalita z obdobia púchovskej kultúry - vyšinné sídlisko v polohe Žiare.

Miestna knižnica

Je situovaná v objekte MŠ v centre obce. Knižný fond má 6.012 knižničných jednotiek a má zaregistrovaných 150 čitateľov. Knižnica nie je napojená na internet.

V blízkej budúcnosti je možné pripojiť aj prevádzku miestnej knižnice a zakúpiť za tým účelom 1-2 ks počítačov s príslušenstvom. Zriadené miesta pre pripojenie na internet budú slúžiť celej verejnosti, najmä žiakom, mladým ľuďom, starším občanom i ostatným záujemcom.

E/ HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA

Hospodársku základňu v obci tvoria poľnohospodárstvo a lesníctvo, výroba, služby a cestovný ruch.

E/1. Poľnohospodárstvo

Prírodný potenciál krajiny, klimatické podmienky a zloženie pôdy nedávajú v tejto lokalite veľa možností na rozvoj poľnohospodárskej výroby. V minulosti boli obrábané pozemky po oboch stranách rieky Dlhopoľka a to najvyššie položený stred údolia, kam nedosiahli časté povodne. Pestovali sa obilniny, krmoviny, ovocie a zelenina. Neskôr sa sociálna situácia roľníkov zhoršila pod vplyvom masívneho valašského osídľovania, keď títo osadníci kľčovali veľký počet stromov a devastovali značnú časť horských lúk pre svoje stáda. Z obilovín sa pestoval jačmeň, ovos, ozimná raž, zo zeleniny kapusta, neskôr zemiaky a strukoviny (bôb, hrach).

V súčasnosti sa poľnohospodárska pôda člení na:

- ◆ *ornú pôdu* - pozemky, na ktorých sa pestujú obiloviny, okopaniny, krmoviny, záhradné plodiny
- ◆ *záhrady* - pre vlastnú potrebu - zelenina, kvety, ovocné dreviny
- ◆ *trvalé trávne porasty* - plochy určené na kosenie a spásanie dobytkom.

V obci je fungujúce poľnohospodárske družstvo a obnoveným areálom PD Dlhé Pole (bývalé JRD), ktoré je zamerané na živočíšnu výrobu (chov jalovíc - cca 600 ks). Poľnohospodárske družstvo hospodári na cca 825 ha pôdy, ktorá väčšinou slúži ako krmovinová základňa. Okrem tohto väčšieho obhospodarovateľa v katastri obce sú v obci ďalšie súkromné právnické a fyzické osoby.

Obec eviduje v súčasnosti 3 súkromných hospodáriacich roľníkov.

Lesníctvo

Lesy v Dlhom Poli sa vždy považovali za organickú súčasť poľnohospodárstva, ktoré prevažne vždy využívalo pôdu vyklčovanú z okolitých lesov. Lesy v Dlhom Poli sú prevažne ihličnaté, tvorené červenými smrekmi, borovicami a jedľami, v menšej miere listnatými stromami.

V súčasnosti sú lesy sčasti vo vlastníctve Štátnych lesov a časť obhospodaruje urbariát, resp. dedičia bývalých majiteľov, ktorým boli lesy po r. 1945 skonfiškované v prospech štátu a v r.1994 vrátené. Vysporiadanie mnohých súkromných lesov v Dlhom Poli je zložité a komplikované. V súčasnosti dochádza k veľkému výrubu okolitých lesov novými majiteľmi, pričom nie vždy je zabezpečená dostatočná výsadba a ošetrovanie vyrúbaných častí. Nezriedka dochádza k výrubom lesa i cudzími organizovanými skupinami.

E/2. Výroba a služby

V obci pôsobí viacero podnikateľských subjektov, zaoberajúcich sa výrobnou činnosťou a poskytovaním opravárenských služieb:

- ◆ píla (zamestnáva 8 ľudí)

- ◆ Frotex - textilná výroba - 20 ľudí
- ◆ Slovimex - oprava osobných automobilov - 5 ľudí
- ◆ Axiom - krajčírska výroba, šitie odevov - 18 ľudí

Zariadenia voľného cestovného ruchu sa v obci Dlhé Pole nenachádzajú.

E/3. Cestovný ruch

Rekreačný potenciál obce Dlhé Pole je pomerne rozsiahly. Jeho danosti a aktivity majú miestny a regionálny význam. Vzhľadom na pomerne odľahlú polohu obce sa nepredpokladá nárast jej významu v cestovnom ruchu medzinárodnej kategórie. Hornatý charakter katastra obce neobsahuje mimoriadne zaujímavé a atraktívne vrcholové partie alebo vyhlídkové body. Ide o súvislú zalesnenú plochu, ktorá poskytuje intimitu a izolovanosť rekreačného prostredia. Obec má predpoklady na rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a nenáročného turizmu, spojeného s prechádzkami po lese, v rámci pešej turistiky. Vo vyšších polohách je možné sčasti využiť podmienky na zimné športy, najmä na bežecké lyžovanie.

Obec má však ideálne podmienky na chatárenie a chalupárenie, čo je dané jej kopaničiarskou časťou - osadami, lazmi a usadlosťami roztrúsenými po okolitých svahoch, ktoré v súčasnosti nespĺňajú nároky na moderné bývanie. Mnohé z týchto usadlostí už odkúpili noví majitelia - chalupári - od pôvodných osadníkov a prebudovávajú si tieto objekty na rekreačný účel.

K týmto usadlostiam je však náročný prístup, po lesných a poľných cestách, v zimnom období veľmi komplikovaný až nemožný. Celkovo sa na území obce Dlhé Pole nachádza 27 „jadrových“ osád:

Hlaváčová, Halákovia, Kosivné, Lazy, Skalka, Klukani, Lazy - Klukany, Kravárska, Kravárska pod Vrštovnou, Stolečné, Gále, Gále - Muránska, Podvysoké, Bonce, Zlatnícka, Poľovná - Bonec, Hrivické, Fabulské, Štefánska, Roviny, Ostré, Kalnová, Lovisko, Močiare, Smrdlavá, U Minárikov, U Puckárov, U Voloňov, U Čujdov, U Veščisov - Rybničiská, Prípory, U Voloňov (Janišovci), U Voloňov II (V riekach), Zakamenné pod Vrštovnou, Rieky, Podkýčerie, U Hrubáňov, Osičie.

Takmer všetky sa nachádzajú v hodnotnom prírodnom prostredí, vhodnom pre rekreáciu a oddych vo forme chalupárenia.

Objekt strelnice

V lokalite Gále a Gále - Muránska sa nachádza nevyužitý objekt strelnice, ktorý je v súčasnosti majetkom obce. Objekt je možné zrekonštruovať a zmeniť napr. na rekreačné zariadenie, prípadne je možné uvažovať o obnovení jeho pôvodnej funkcie.

Ubytovacie zariadenia v obci

V súčasnosti nie je v obci ubytovacie zariadenie pre návštevníkov. Majiteľ reštaurácie Drotár uvažuje v časovom horizonte cca 2-3 rokov nastaviť priestory nad súčasným objektom a poskytovať v nich ubytovacie služby.

Záver: V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu miestneho a regionálneho významu bude potrebné zabezpečiť ďalšie služby pre chalupárov a návštevníkov, turistov (potraviny, reštauračné stravovanie, predajňa suvenírov - výrobky z dreva, drôtu).

Turistika a cykloturistika

Prírodné prostredie obce Dlhé Pole má už založený rekreačný potenciál. V budúcnosti sa obec môže zamerať na rozvoj malokapacitného privátneho ubytovania.

Intravilánom a extravilánom obce vedú turistické trasy a to trasa „zelená“ - Chodník drotárov.

Turistické trasy a cyklotrasy sú podrobne popísané na webovej stránke www.drotaria.sk

E/4. Životné prostredie

Celé katastrálne územie obce patrí do prvého stupňa ochrany v zmysle par. 12 zákona a nepatrí do Národného zoznamu chránených vtáčích území, ani do území zaradených do zoznamu NATURA 2000.

V území sa nachádzajú 3 biocentrá regionálneho významu.

Ochrana vôd

Hydrologickú os katastra obce Dlhé Pole tvorí potok Dlhopolka so svojimi obojstrannými prítokmi. Zdrojom vodnatosti sú dažde a sneh. Geomorfologické a geologické pomery povodia zapríčiňujú nadmernú veľkosť odtoku, vodnú eróziu a prudký priebeh povodňových vln. Spolu s pôdnymi pomermi sa postupne táto oblasť devastuje. Dochádza k odnášaniu pôdy do údolia tokov s veľkým množstvom splavenín. Počas záplav dochádza k poškodzovaniu brehov. Niektoré úseky potokov sú znečistené odpadom, naplaveninami a pod.). Podzemné a povrchové vody sú taktiež čiastočne znečisťované komunálnymi odpadmi.

Tok potoka Dlhopolka je čiastočne regulovaný v jeho strednej časti, pretekajúcej intravilánom, no bude potrebné na základe týchto skutočností dokončiť jeho kompletnú reguláciu, najmä v hornej a dolnej časti obce.

Komunálny odpad

V intraviláne i extraviláne obce sa nachádza niekoľko neriadených „čiernych“ skládok domového odpadu. Časť z nich sa podarilo odstrániť, ale niektoré z nich ešte stále občania využívajú na vývoz odpadu zo svojich domácností.

Pri rodinných domoch sú vybudované žumpy a septiky na domový odpad. Mnohé domácnosti však nemajú vybudovaný systém zachytávania a čistenia odpadových vôd a splaškové vody častokrát končia priamo v potoku Dlhopolka.

Ovzdušie

Kvalita ovzdušia je relatívne dobrá, v katastrálnom území sa nenachádzajú zdroje, ktoré by výraznejšie ovplyvňovali kvalitu ovzdušia. Čiastočnými zdrojmi miestne ovplyvňujúcimi ovzdušie, sú domácnosti, ktoré spaľujú fosílnu palivú. Ďalším zdrojom negatívnych účinkov na životné prostredie je hlavná cesta, vedúca centrom obce, zákonite prináša súvisiace negatívne javy: hlučnosť, prašnosť, exhaláty, vibrácie a bezpečnosť.

Avšak hlavným zdrojom negatívne ovplyvňujúcim životné prostredie v obci Dlhé Pole je *preprava drevnej hmoty*, ako dôsledok ťažby dreva v okolitých lesoch (hlučnosť, prašnosť, poškodzovanie ciest).

Pozitívnymi javmi, ktoré kladne ovplyvňujú životné prostredie v katastri sú najmä:

- ◆ úprava centrálnej časti toku Dlhopolky
- ◆ vodné toky so sprievodnou zeleňou
- ◆ biokoridory
- ◆ parková zeleň v ústredí obce
- ◆ súkromná zeleň v esteticky upravených dvoroch rodinných domov
- ◆ organizovaný zber odpadu - 1x za 2 týždne - firma T+T Žilina

- ◆ zber separovaného odpadu - plasty a sklo - 1x mesačne, firma T+T Žilina
- ◆ 2x ročne veľko-objemný zber do veľkokapacitných kontajnerov
- ◆ zber elektroodpadu, pneumatík, autobatérií
- ◆ veľkokapacitné kontajnery pri cintoríne

E/5. Ľudské zdroje

Jedným z činiteľov zásadne ovplyvňujúcich rozvoj obce, sú ľudské zdroje. V obci prevládajú ekonomicky aktívni obyvatelia s odborným vzdelaním - s prevažným zameraním na stavebné profesie a na služby - ekonomické a obchodné zameranie, predavačky, krajčírky. Ich uplatenie v obci predpokladá zvýšené investičné aktivity, prípadne ďalšiu bytovú a individuálnu výstavbu rodinných domov. Absolventi obchodnej akadémie sa môžu uplatniť napr. pri vedení účtovníctva, auditu, ekonomiky pre podnikateľské subjekty. Väčšina obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním pracuje najmä v krajskom meste Žilina a teda ich pracovné aktivity sú mimo obce.

V obci sú činné organizácie:

1. Futbalový oddiel TJ Dlhé Pole - žiaci
- dorast
- muži

2. Poľovnícky zväz LOVISKO - je najväčšou organizáciou v obci. Má 40 členov.

V obci nie je činný dobrovoľný hasičský zbor.

Vzhlľadom na prítomnosť dreveníc a veľkú rozlohu okolitých lesov i na základe povinnosti vyplývajúcej zo zákona bude potrebné tento zbor zriadiť.

Významní predstavitelia obce

Juraj Čajda (1844 - 1925)

Redaktor Slovenských novín, režisér, herec, divadelný ochotník, atlét. Usporiadal prvý martinský skoro-maratón v r. 1875 z Turčianskych Teplíc do Martina.

Ľudovít Gašpar (Zaosek) (1841 - 1908)

Kňaz, humorista, satirik, spisovateľ. Písal humoristické dielka, v ktorých pranieruje negatívne vlastnosti ľudskej povahy. V r. 1991 pri príležitosti 150. výročia narodenia Ľ. G. Zaoska usporiadala obec oslavy s bohatým kultúrnym programom.

Juraj Kuzmík (1856 - 1920)

Prvý slovenský kinopodnikateľ, cestovateľ, ktorý si kúpil v USA v r. 1895 putovný kinematograf a prišiel s ním na Slovensko. Neskôr pôsobil v Chorvátsku, Srbsku, Bosne, Rumunsku a Bulharsku.

Jozef Holánik Bakel (1863 - 1942)

Najvýznamnejší predstaviteľ obce Dlhé Pole. Zdokonalil drotárske remeslo, povýšil ho na umenie, zaviedol nové technológie - galvanizovanie, striebrenie a zlátenie. Pôsobil vo Varšave a potom v rodnej obci. Bol ocenený na viacerých medzinárodných výstavách. Najväčšiu expozíciu svojich diel vystavoval v r. 1940 v rodnej obci na 1. výstave drotárstva a jeho národopisu, ktorú videlo až 16.000 návštevníkov. Zomrel vo svojom rodisku v r. 1942.

Ďalší významní predstavitelia obce:

Andrej Majer - Dlhopoľský

Martin Mičura - právnik a politik

Ľudovít Mikolášik - profesor a drevársky výskumník

Jozef Tulis - predstaviteľ uholného baníctva

Jozef Kuzmík - kultúrny historik a bibliograf

Štefan Špecík - banský predstaviteľ

Martin Kadorík - plukovník a docent

Posilnenie spoločenského života obce

K posilneniu spoločenského života komunity obce a vzájomnej spolupatričnosti je možné prispieť aj vytvorením pamätnej izby rekonštruovanom Baklovom dome, osadením pamätných tabúl. Obec vo zvýšenej miere by mala využiť historické danosti, najmä v spojení s drotárskymi tradíciami, ktoré sú tu veľmi silné. V dôsledku toho sa zvýši informovanosť občanov a návštevníkov o histórii obce a jej okolia. Posilní sa domáce sebavedomie a podporí sa zdravý lokálpatriotizmus.

Ak by sa v obci zaznamenal väčší záujem, je možné založiť napr. tradície festivalov, alebo cyklicky sa opakujúcich akcií. Obec ako organizátor takýchto podujatí si môže vyhľadať zahraničného partnera (v prípade drotárstva - Poľsko), s ktorým by recipročne každý rok organizovali rôzne podujatia. V prípade, že tieto aktivity budú spracované a predložené vo forme projektu, je možné ich v značnej miere podporiť aj z rôznych fondov a iniciatív EÚ.

E/6. Komunikácia v obci - Obecný informačný portál a webová stránka obce

Tok šírenia informácií medzi občanmi, vzájomná komunikácia s obecným úradom, zastupiteľstvom a starostom obce môžu získať novú, lepšiu úroveň pri zriadení obecného informačného portálu. Tento portál by sa mal stať obdobou „obecných novín“. Môže vzniknúť ako komunikačný uzol, ktorý bude monitorovať život v obci, nabádať k občianskej diskusii a uľahčí obojsmerný prístup k informáciám. Uverejňovaním rokovaní vedenia samosprávy a zverejňovaním dlhodobých rozvojových plánov obce sa zamedzí podozreniam z korupcie a umožní občanom aktívne sa zapájať do rozhodovania o budúcnosti obce.

Keďže ide o internetovú stránku, predpokladá sa, že do jej aktualizácie sa budú zapájať najmä mladšie vekové kategórie, čo výrazným spôsobom prispeje k väčšej angažovanosti mladých ľudí do verejných a obecných problémov a záujmov. Posilní sa ich hrdosť na svoju obec.

Redakčnú radu obecného informačného portálu by mali tvoriť zástupcovia všetkých záujmových skupín v obci.

E/7. Majetok obce

Obec Dlhé Pole vlastní budovu obecného úradu, budovu ZŠ, kultúrny dom, dom smútku, zdravotné stredisko, autobusové zástavky, budovu požiarnej zbrojnice, obecný vodovod.

Zastavané plochy a nádvorcia	54 820 m ²
Ostatné plochy	15 956 m ²
Záhrady	4 438 m ²

Orná pôda	24 022 m ²
Trvalé trávnaté porasty	69 354 m ²
Spolu	168 590 m ²

Prevažnú časť majetku obce tvorí investičný majetok. V roku 2004 to bolo 89 % a v roku 2005 tiež 89 % z celkového majetku obce. Obežný majetok tvoril v roku 2004 11 % a v roku 2005 tiež 11% z celkových aktív obce. Obec má dobrú platobnú schopnosť a je finančne úplne stabilná.

V súčasnosti obec Dlhé Pole nie je zaťažená úvermi.

F/ SWOT ANALÝZA

Pre vytvorenie stratégie usmernenia budúceho vývoja obce je dôležité prezentovať výsledky sociálno-ekonomickej analýzy obce vo forme SWOT analýzy.

SWOT analýza slúži ako praktický nástroj na hodnotenie územia a aktivít, ktoré sa v ňom uskutočňujú. Silné a slabé stránky opisujú vnútorný stav týkajúci sa najmä minulosti a prítomnosti obce, príležitosti a ohrozenia sa týkajú vonkajších faktorov a majú skôr väzbu na budúcnosť obce. Svojim usporiadaním silné - slabé stránky, príležitosti - ohrozenia, tvoria podstatu úvah, ktoré sú potrebné pri formulovaní stratégie budúceho vývoja obce, ako zachovať alebo rozvíjať jej silné stránky, ako odstraňovať respektívne eliminovať slabé stránky, ktoré z budúcich príležitostí možno využiť pre jej ďalší rozvoj a akými aktivitami možno čeliť očakávaným ohrozeniam jej ďalšieho rozvoja.

(skratka SWOT je odvodená z anglického Strength = silné stránky, Weaknesses = slabé stránky, Opportunities = možnosti, Threats = ohrozenia)

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • región s kvalitným životným prostredím • málo znečistené ovzdušie • úspešný rozvoj obce v posledných rokoch (bytová výstavba) • dobré dopravné spojenie s krajským mestom Žilina a okresným mestom Bytča • kvalifikovaná pracovná sila • vysoký potenciál pre celoročnú rekreáciu, zimné a letné športy • zaujímavá morfológia terénu vhodná pre rôzne formy cestovného ruchu • kopaničiarsky charakter s množstvom usadlostí • relatívna blízkosť českého a poľského trhu • veľmi dobré možnosti nemasových foriem rekreácie a turizmu • vybudovaný lyžiarsky vleč • členstvo obce v združení Javorníky - Východ • členstvo obce v združení Drotária • silné drotárske tradície obce, známe v celom svete • aktívni ľudoví rezbári a umelci žijúci v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • pomalé rozvíjanie malého a stredného podnikania a nedostatok pracovných príležitostí • úzky sortiment služieb, nízka miera špecializácie • nedobudovaná infraštruktúra (odkanalizovanie) • zlý technický stav miestnej cestnej siete • relatívne vyšší priemerný vek obyvateľstva • nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu investičných zámerov • nízka kúpyschopnosť domáceho obyvateľstva • komplikované vlastnícke vzťahy • slabá schopnosť obyvateľstva akceptovať zvýšený trend cestovného ruchu a zapojenie sa do jeho rozvoja • malý investičný potenciál obyvateľov • neudržiavané plochy územia • živelná výstavba záhradných chatiek • malá propagácia obce • nízka miera využívania IT technológií • málo rozvinuté profesné a záujmové štruktúry občianskej spoločnosti • chýbajúce skúsenosti s cezhraničnou spoluprácou • nedostatok voľnočasových aktivít • nedobudované priestory pre využitie

	<p>voľného času - športový areál, kultúrny dom</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatok kooperácie miestneho obyvateľstva pri vytváraní spoločného produktu
MOŽNOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • atraktívne prírodné prostredie s využitím celoročného cestovného ruchu • morfológické a klimatické predpoklady pre zimné a letné športy • podhorská oblasť so značnou rozlohou lesa • dostatok pracovnej sily • možnosti rozvoja služieb • alternatívne možnosti turizmu s využitím rozptýlenej kopaničiarskej zástavby • návrat tradičnej výroby a remesiel založených na miestnych surovinových zdrojoch a zručnostiach • posilniť cezhraničnú spoluprácu v oblasti drotárstva - výstavy, akcie • využiť členstvo v združení Drotária - spoločné projekty • dostatok drevnej hmoty a biomasy na výrobu peliet • dostatočné plochy pre rozvoj IBV v rámci intravilánu • výhodná poloha s primerane dobrou dostupnosťou po miestnych komunikáciách • možnosti pre čerpanie financií z eurofondov • prepojiť regionálny a mestský turizmus s prírodným prostredím obce • rozvoj cezhraničnej spolupráce (česká, poľská strana) 	<ul style="list-style-type: none"> • malá odvaha obyvateľov vstupovať do podnikateľských aktivít • konzervatívnosť obyvateľstva • nízka motivácia obyvateľstva k rozvoju podnikateľských aktivít • negatívna spoločenská atmosféra v regióne vyplývajúca zo sociálnych pomerov • nízka využiteľnosť pracovnej sily na území obce • ťažké prírodné podmienky, svahovitosť, úzke údolia • ponuka nekompletných produktov CR • nízke produkčné parametre poľnohospodárstva • ochrana ekologicky významných častí a prvkov krajiny • potreba riešenia vlastníckych práv pri investíciách spoločenského záujmu • zložitosť vysporiadania vlastníckych vzťahov • nedostatočná regionálna spolupráca • vysoká finančná náročnosť potrebných rekonštrukcií (vlek, strelnica, kultúrny dom)

G/ ANALÝZA PROBLÉMOV OBCE DLHÉ POLE

Základné problémy v obci

- ◆ Odchod aktívnej vrstvy obyvateľov za prácou mimo región
- ◆ Nevybudovaná kanalizácia - Vodárenská spoločnosť SEVAK a. s. plánuje odkanalizovanie tejto oblasti od r. 2010
- ◆ Zlý technický stav miestnych komunikácií
- ◆ Problém so zásobovaním elektrickou energiou (časté výpadky)
- ◆ Nedostatočný prílev investícií do obce
- ◆ Zlý technický stav lesných ciest a ciest vedúcim k obývaným osadám a kopaniciam
- ◆ Chýbajúce chodníky, najmä popri hlavnej ceste
- ◆ Nevybudované parkoviská
- ◆ Zlý technický stav zastávok SAD
- ◆ Horná a dolná časť toku Dlhopolky je neregulovaná
- ◆ Zlý technický stav Bakelovho domu ako kultúrnej pamiatky
- ◆ Nedoriešené vlastnícke vzťahy súkromných vlastníkov, obce, urbariátu z minulého obdobia
- ◆ Neúplné služby pre obyvateľstvo
- ◆ Doterajšie nevyužívanie možností štrukturálnych fondov pre rozvoj obce
- ◆ Strach, nezáujem, obavy obyvateľov obce vstupovať do podnikateľských aktivít
- ◆ Chýbajúca kapitálovo silná vrstva obyvateľov, ochotných investovať v obci
- ◆ Pasívny postoj časti obyvateľov obce k spoločensko-ekonomickému rozvoju obce.
- ◆ Nedostatočné využívanie existujúceho prírodného bohatstva obce pre rozvoj zimnej i letnej turistiky - vlek, vybavenie, objekt strelnice, kopanice
- ◆ Zlý stav športového areálu pre ZŠ a obecnú komunitu
- ◆ Nedobudovaný kultúrny dom (veľká monumentálna stavba z čias socializmu)

H/ VÍZIA

Obec Dlhé Pole sa stane v priebehu obdobia 10-15 rokov modernou obcou strednej veľkosti s kompletne vybudovanou infraštruktúrou, so zameraním na využitie čo najväčšieho počtu svojich prírodných, materiálnych, ľudských zdrojov a tradícií a vyhľadávanou lokalitou pre rekreačný cestovný ruch - chatárenie a chalupárenie.

I/ ROZVOJOVÉ POTENCIÁLY

Na základe prezentácie výsledkov auditu územia, zdrojov obce a výsledkov SWOT analýzy boli identifikované súčasné rozvojové potenciály obce Dlhé Pole:

Ludské zdroje

- ♦ dostatok vhodnej pracovnej sily
- ♦ ľudoví remeselníci - rezbári

Prírodný, sídelný a kultúrno-historický potenciál

- ♦ zachovalé prírodné danosti
- ♦ dobré dopravné prepojenie na väčšie sídla - Žilina, Bytča
- ♦ vhodné možnosti pre rozvoj IBV
- ♦ prítomnosť kultúrno-historickej pamiatky (Bakelov dom)
- ♦ dostatok možností pre ďalší rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry
- ♦ silné drotárske tradície a možnosti pre organizovanie kultúrnych akcií založených na drotárskych tradíciách - napr. festivaly, výstavy
- ♦ dobré podmienky pre projekty rozvoja cezhraničnej (českej a poľskej) spolupráce založené na drotárskych tradíciách

Cestovný ruch a rekreácia

- ♦ doteraz nevyužívané možnosti v zriaďovaní privátneho ubytovania
- ♦ rozvoj ďalších služieb pre cestovný ruch (ubytovanie, stravovanie, relaxačné masáže...)
- ♦ výborné podmienky pre rozvoj chatárstva a chalupárstva
- ♦ vybudovaný lyžiarsky vleč, možnosti rozšírenia trasy
- ♦ objekt strelnice - v peknej lokalite, po prebudovaní môže slúžiť na rozvoj CR

Hospodárstvo a podnikanie

- ♦ výroba drevných peliet
- ♦ spracovanie biomasy
- ♦ rozvoj maloobchodu a služieb pre verejnosť
- ♦ rozvoj remesiel, založených na tradíciách
- ♦ možnosti využitia vodných zdrojov (alternatívne zdroje energie)

Väčšina faktorov identifikovaných ako rozvojový potenciál je spätých s oblasťou rozvoja cestovného ruchu a turizmu. Táto oblasť spolu s obytnou funkciou sa stáva pre obec dominantnou na obdobie najbližších 10-15 rokov.

Základom ostáva dobudovanie technickej infraštruktúry - vybudovanie kanalizačnej stoky, následná rekonštrukcia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, regulácia potoka, dobudovanie ďalších objektov občianskej vybavenosti (kultúrny dom, zateplenie budovy ZŠ a MŠ), vybudovanie domova sociálnych služieb, rekonštrukcia športového areálu a celková premena estetického vzhľadu obce Dlhé Pole - výsadba zelene pred obecným úradom, v športovom areáli.

Rozvojové potenciály je dôležité využívať komplexne, pretože naplnenie ich vzájomného vzťahu a súvislostí prinesie rozhodujúce výsledky a prosperitu obce.

J/ STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE

J/1. Ciele rozvoja obce

Rozvojová stratégia obce vychádza z výsledkov auditu územia, komplexných analýz hospodársko-sociálnej situácie, zo SWOT analýzy, z identifikovaného rozvojového potenciálu a z ďalších faktografických údajov a porovnaní. Definovanie globálneho cieľa a strategických cieľov v jednotlivých oblastiach hospodársko-sociálneho rozvoja obce je dôležité z hľadiska naplnenia rozvojových zámerov a priorít obce. Pod každý strategický cieľ sú zahrnuté priority investičného i neinvestičného charakteru. Tie sa môžu podľa situácie, potreby a finančného zabezpečenia dopĺňať a modifikovať, tak ako si to spoločensko-ekonomický vývoj v obci bude vyžadovať. Globálny cieľ a strategické ciele však majú svoju dlhodobú platnosť a ich naplnenie je zárukou budúcej rozvinutej a prosperujúcej občianskej komunity.

Globálny cieľ rozvoja obce

KOMPLEXNÁ PREMENA OBCE DLHÉ POLE V INTENCIÁCH SÚČASNEJ POTREBY A BUDÚCEJ PROSPERITY OBCE.

J/2. Strategické ciele rozvoja obce

- 1. Pozitívne využiť rozvojový potenciál obce (prírodné prostredie a danosti, duchovné hodnoty, ľudský potenciál) v rámci investičných i neinvestičných aktivít, podporené finančným príspevkom zo ŠF EÚ.*
- 2. V dostatočnej miere využiť a podporiť rôzne formy podnikania, rozšíriť možnosti trhu práce najmä rozvinutím cestovného ruchu.*
- 3. Rozvinúť všestrannú aktivitu komunity obce vo všetkých oblastiach spoločenského a kultúrneho života na základe spolupráce a tvorených partnerstiev.*
- 4. Založiť cyklicky sa opakujúce kultúrno-spoločenské aktivity založené na dlhodobých drotárskych a rezbárskych tradíciách obce, spolu s vytváraním cezhraničných partnerstiev (česká a poľská strana).*
- 5. Vytvárať priestor na vzostup spoločenského vedomia prístupom k informáciám, celoživotnému vzdelávaniu a informačným technológiám.*

Vychádzajúc z uvedených strategických cieľov pre nasledujúcich 10-15 rokov treba uskutočniť aktivity v týchto oblastiach:

- 1. Dobudovať technickú infraštruktúru (kanalizácia, obnova krytu miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov).*
- 2. Zamerať sa na rozvoj cestovného ruchu a trvalú ochranu životného prostredia.*

- 3. Vytváranie podmienok pre vybudovanie rodinného zázemia, najmä v bytovej výstavbe, v sociálnej oblasti starostlivosti o rodinu - udržať pozitívny index vitality, zabezpečiť starostlivosť o hendikepovaných a prestárlych občanov.*
- 4. Podpora všestranného rozvoja služieb, maloobchodu a možnosti sebarealizácie občanov - živnostenské podnikanie a pod.*
- 5. Podpora ďalšieho rozvoja sociálnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti v obci - Dom sociálnej starostlivosti, rekonštrukcia športového areálu, dokončenie stavby kultúrneho domu.*
- 6. Podporovať ekonomické aktivity v oblasti cestovného ruchu, tradičných remesiel, obchodu, poľnohospodárstva, lesníctva.*
- 7. Vytváranie podmienok pre zriadenie nových pracovných príležitostí v tradičných i menej tradičných vidieckych sektoroch s primeranými príjmami.*
- 8. Rozvíjať kultúrne a historické tradície a duchovný život na báze spolupatričnosti, patriotizmu a národnej identity.*
- 9. Budovanie estetického, ekologicky čistého životného prostredia so zreteľom na trvalo udržateľný rozvoj v rámci mikroregiónu.*
- 10. Podpora vzdelanostnej úrovne obyvateľov podporovaním celoživotného vzdelávania, využívaním informačných technológií.*
- 11. Propagácia obce ako lokality pre rozvoj IBV i cestovného ruchu miestneho významu, pravidelná aktualizácia webovej stránky.*
- 12. Založenie informačného portálu pre občanov - s možnosťou informovania o aktivitách obecného úradu a možnosťou vyjadrenia sa občanov k verejným záležitostiam a posilnenie záujmu hlavne mladších obyvateľov o obec.*

K/ PRIORITY ROZVOJA OBCE, OPATRENIA A AKTIVITY

K/1. Finančné a administratívne zabezpečenie aktivít obce

Zdroje na financovanie investičných aktivít v obci je najvýhodnejšie získať formou nenávratného finančného príspevku (NFP) zo štrukturálnych fondov EÚ (ŠF EÚ). Pre vypracovanie projektov do rôznych opatrení v rámci podpory regionálnej politiky a zvýšenia konkurencieschopnosti regiónov je potrebné pripraviť štúdie realizovateľnosti, usporiadať vlastnícke vzťahy, zabezpečiť technickú dokumentáciu k objektom určeným na rekonštrukciu. K úspešnej realizácii projektu podporeného zo štrukturálnych fondov EÚ je potrebné zachovanie dobrej platobnej schopnosti obce, nakoľko tieto zdroje sú založené na princípe refundácie - t. j. obec musí investičné aktivity financovať určité obdobie vždy z vlastných zdrojov, ktoré sa postupne refundujú (vracajú) z príslušného ministerstva alebo implementačnej agentúry (alebo VÚC). K týmto zdrojom je potrebné započítať i finančnú spoluúčasť obce (dofinancovanie projektu z vlastných zdrojov, ktoré nie sú obci refundované).

V čase tvorby tohto plánu nie je ešte presne rozhodnuté o typoch podpory a grantových schémach, na základe ktorých by obec mohla čerpať finančné zdroje zo ŠF EÚ. V súčasnosti prebieha finalizácia konečnej podoby Národného strategického a referenčného rámca 2007-2013 (NSRR) na Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja SR. Po zverejnení jeho definitívnej verzie je potrebné tento materiál dôkladne preštudovať a prekonzultovať s obecným zastupiteľstvom.

Na základe vyhlásených výziev sa zabezpečí vypracovanie projektovej žiadosti do konkrétneho opatrenia a využijú sa pripravené materiály z akčného plánu obce (štúdie, vlastníctvo, výpisy z katastra, technická dokumentácia a pod.)

V súvislosti s investičnými zámermi je potrebné, aby si obec udržiavala dobrú platobnú schopnosť. Pri hodnotení projektov sa totiž kladie veľký dôraz na finančné zabezpečenie projektu zo strany žiadateľa, resp. schopnosť žiadateľa celý projekt prefinancovať i počas období, kedy treba vyrovnávať záväzky voči dodávateľom a zároveň preklenúť časové obdobie do refundácií faktúr ministerstvom. Na tento účel bude možné čerpať i úver z banky, ktorá taktiež bude vyžadovať dobrú platobnú disciplínu.

V rámci administratívneho zabezpečenia plnenia akčného plánu a ďalších strategických plánov, ideálne by bolo vytvorenie pracovného miesta projektového manažéra na obecnom úrade, ktorý by sledoval plnenie týchto plánov, zabezpečoval ich administráciu a styk s kompetentnými orgánmi a občanmi. Zároveň by sledoval jednotlivé výzvy k predkladaniu projektov. Takýto pracovník by mohol postupne projekty pre obec i vypracovať.

Ďalšou alternatívou je spolupráca s externými odborníkmi, ktorí sa touto problematikou zaoberajú a na základe vzájomnej dohody budú včas kontaktovať starostu o možnostiach podania projektov.

Zásadnými podmienkami sú:

- ◆ vysporiadanie vlastníckych vzťahov obecného majetku
- ◆ schopnosť obce finančne zabezpečiť implementáciu projektu
- ◆ dofinancovanie projektu z vlastných zdrojov

Je potrebné si uvedomiť, že aj keď ŠF EÚ výrazne napomáhajú rozvoju regiónu či obce, proces získania finančných prostriedkov z týchto fondov je veľmi náročný a zložitý.

V prioritách rozvoja obce sú preto navrhnuté aktivity ako vypracovanie technickej dokumentácie, príp. štúdie a ďalšie základné materiály ako prvé odborné kroky, ktoré môžu viesť k vypracovaniu konkrétnych projektov a zároveň budú tvoriť jednu z povinných príloh pri predkladaní projektu do konkrétneho opatrenia.

K/2. Priority rozvoja obce, aktivity

Aktivita	Popis aktivity	Realizátor	Predpokladaná doba realizácie	Predpokladané finančné náklady/Zdroj financovania
1. PRIEMYSEL A SLUŽBY - PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE V OBCI				
1.1. Podpora podnikateľských aktivít v obci	* Podpora remeselníckych prevádzok a existujúcej drobnej výroby * Začínajúce investičné aktivity podnikateľských subjektov v oblasti spracovania dreva a iných domácich surovín a polotovarov	Obec Malí a strední podnikatelia	2007-2015 2007-2015	5 mil. Sk/vlastné zdroje, ŠF EÚ
1.2. Rozšírenie siete obchodov	* Rozšírenie siete obchodov: predajňa potravín, predajňa mäsa, predajňa ovocia a zeleniny, internetová kaviareň, cukráreň - čajovňa, zmiešaný tovar, trafika * Zavedenie služieb pre obyvateľstvo: klampiarstvo, oprava obuvi, opatrovanie detí a starých ľudí	Obec Malí a strední podnikatelia	2007-2015	10 mil. Sk/vlastné zdroje investorov
1.3. Dlhodobá podpora miestnych začínajúcich podnikateľov	* Výber vhodných priestorov pre novovznikajúce podnikateľské subjekty * Vytvorenie motivačného podnikateľského prostredia * Usporiadanie vlastníckych vzťahov * Príprava technickej dokumentácie - stavebné povolenie * Podpora rozvoja služieb, drobných prevádzok zo strany OÚ	Obec Živnostníci	2007-2013	Podľa druhu zvolených aktivít
2. DOMOVÁ A BYTOVÁ VÝSTAVBA				

2.1. Rozvoj IBV	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie štúdií vybraných lokalít za účelom IBV: Forbaky - Klukany, Horná Biesová, Plánková, Dolný koniec - Jednota * Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov vo vybraných lokalitách * Vybudovanie infraštruktúry vo zvolených lokalitách * Príprava inžinierskych sietí pre novú IBV * Zavedenie elektriny (nové trafostanice + rozvody) * Zavedenie plynu, vodovod, kanalizácia 	Obec Individuálni stavebníci SPP, SSE a. s., SEVAK, súkromní investori	2007-2010	1 mil. Sk/vlastné zdroje
	<ul style="list-style-type: none"> * Realizácia individuálnej bytovej výstavby podľa výsledkov štúdií * Podpora budovania individuálnej bytovej výstavby v obci <p>Predpokladaný prírastok bytových jednotiek - cca 2 bytové jednotky - 12 bytov - lokalita Forbaky a Klukany</p>	Obec Malí a strední podnikatelia Individuálni stavebníci	2010-2012	6 mil. Sk/vlastné zdroje obce, stavebníkov, stavebné úvery, ŠFRB
3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA				
3.1. Vybudovanie kanalizačnej siete	<ul style="list-style-type: none"> * Vybudovanie stokovej siete v obci a kanalizačné prípojky cca 20 km 	SEVAK a. s. Obec Združenie Javorníky - Východ	2010-2013	130 mil. Sk/Kohézny fond EÚ, zdroje SEVAK a. s.
3.2. Rekonštrukcia krytu miestnych komunikácií	<ul style="list-style-type: none"> * Obnova krytu miestnych komunikácií po ukončení budovania kanalizačnej siete: Cesta III/50754, m. k. pozdĺž rieky Dlhopoľky cca 11 km miestnych komunikácií * Projektová dokumentácia * Stavebné povolenie * Investičné aktivity 	VÚC Obec	2013-2014	10 mil. Sk/zdroje VÚC, vlastné zdroje, ŠF EÚ, úvery

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dlhé Pole

3.3. Vybudovanie chodníkov v intraviláne	* Dokumentačná príprava * Výstavba chodníkov: popri ceste III/50754 cca 5 km	Obec	2007-2012 2013-2014	5 mil. Sk/vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
3.4. Rekonštrukcia 13 mostov ponad Dlhopoľku	* Príprava projektovej dokumentácie * Stavebné povolenie * Investičné aktivity	Obec	2014 2014 2014-2016	5 mil. Sk/vlastné zdroje, úvery
3.5. Výstavba parkovísk	* Projektová dokumentácia * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Výstavba parkovísk - investičné aktivity	Obec Vlastníci dotknutých pozemkov	2008 2008-2009 2010-2015	3,5 mil. Sk/vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
3.6. Rekonštrukcia lesných ciest a prístupových ciest do osád	* Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Dokumentačná príprava * Rekonštrukcia 20 km lesných ciest a prístupových ciest do osád	Obec Urbariát	2008 2008 2008-2009	5 mil. Sk/vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
3.7. Plynofikácia objektov novej IBV	* Príprava projektovej dokumentácie * Stavebné povolenie * Realizácia investičných aktivít v 2 etapách - podľa potreby v novej IBV	SPP a. s. Obec	2010 2010 2012	15 mil. Sk/SPP a. s.
3.8. Rozšírenie elektrickej siete výstavbou ďalších trafostaníc a presieťovaním celej obce na energetický rozvod Svederník	* Rokovania so SSE a. s. * Stavebné povolenie * Výstavba trafostaníc a investičné aktivity zamerané na posilnenie siete	SSE a. s. Obec	2007 2007 2008	4 mil. Sk/zdroje SSE a. s.
4. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ, KULTÚRA, ŠPORT				
4.1. Rekonštrukcia a prestavba objektu na pozemku PD na sociálne zariadenie pre starších občanov	* Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Príprava technickej dokumentácie * Stavebné povolenie * Realizácia investičného projektu: Rekonštrukcia objektu a prispôsobenie priestorov na sociálne zariadenie, klubové priestory pre dôchodcov	Obec	2008 2008-2009 2009 2009	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ 300 tis. Sk 12 mil. Sk

4.2. Rekonštrukcia športovo-oddychového areálu	Rekonštrukcia športového školského areálu, ktorý bude slúžiť žiakom ZŠ i celej verejnosti 1. vysporiadanie majetkových vzťahov s vlastníkmi (urbariát) 2. príprava technickej dokumentácie 3. stavebné povolenie 4. rekonštrukcia dráh, oválu, okolitých ľadových plôch, osadenie basketbalových košov, mantinely lavičky, drobný mobiliár	Obec	2008 2009 2009 2010	Vlastné zdroje, úvery, sponzori, zdroje MŠ SR, ŠF EÚ 50 tis. Sk 700 tis. Sk
4.3. Rekonštrukcia budovy MŠ a alternatíva - vytvorenie priestorov pre sociálne zariadenie (Dom dôchodcov), zateplenie obvodového plášťa	* Vypracovanie projektovej dokumentácie * Stavebné povolenie * Investičné aktivity - prebudovanie a prispôsobenie priestorov navrhovanému účelu * Zvýšenie energetickej efektívnosti zateplením budovy a výmenou okien * Zmena palivovej základne na biomasu	Obec MŠ	2009 2009 2009-2010 2010	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ 50 tis. Sk 5 mil. Sk
4.4. Dokončenie výstavby kultúrneho domu	* Aktualizácia projektovej dokumentácie * Stavebné povolenie * Postupná dostavba objektu kultúrneho domu	Obec	2007 2007 2007-2012	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ 150 tis. Sk 10 mil. Sk
4.5. Výstavba pavilónu na odborné predmety v areáli ZŠ	* Vypracovanie projektovej dokumentácie * Stavebné povolenie * Investičné aktivity	Obec ZŠ	2015 2015 2015-2017	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ 90 tis. Sk 2,5 mil. Sk
4.6. Výstavba parkovacích plôch	* Vypracovanie projektovej dokumentácie * Stavebné povolenie * Výstavba parkovacích plôch v lokalite: Dom smútku, Kúpalisko, ul. Muránska	Obec	2010 2010 2010-2011	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ 50 tis. Sk 1,5 mil. Sk
4.7. Výsadba zelene na verejných priestranstvách v obci	* Vypracovanie štúdie * Realizácie projektového zámeru - verejná zeleň v športovom areáli, pri obecnom úrade - výsadba	Obec	2010 2010-2011	Vlastné zdroje, ŠF EÚ, 5 tis. Sk 100 tis. Sk
4.8. Rekonštrukcia	* Modernizácia, resp. kompletná výmena	Obec	2008	Vlastné zdroje, ŠF

miestneho rozhlasu	systemu miestneho rozhlasu			EÚ 700 tis. Sk
4.9. Rekonštrukcia Bakelovho domu a zriadenie informačnej kancelárie s pamätnou izbou a pamätná tabuľa	* Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Projektová dokumentácia * Stavebné povolenie * Investičné aktivity	Obec Súčasní majitelia nehnutelnosti	2007 2007 2007 2007-2008	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 70 tis. Sk 1 mil. Sk
4.10. Nadstavba zdravotného strediska s vytvorením nových priestorov pre byty	* Vypracovanie odborného statického posudku * Technická dokumentácia * Stavebné povolenie * Investičné aktivity	Obec	2012 2013 2013 2014	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 50 tis. Sk 100 tis. Sk 4 mil. Sk
4.11. Rekonštrukcia 13 ks zastávok SAD	* Výstavba murovaných zastávok alebo alternatíva - zakúpenie presklených hotových kusov (cca 200 tis./ks)	Obec	2008	2 mil. Sk/vlastné zdroje, ŠF EÚ
5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE				
5.1. Zriadenie centrálného kompostoviska pre obec	* Riešenie úlohy na základe platnej legislatívy Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva * Štúdiá o odpadovom hospodárstve obce v súlade s platnou legislatívou Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva. * Zriadenie centrálného kompostoviska.	Obec VÚC MŽP SR	2007-2008	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 100 tis. Sk 1,5 mil. Sk
5.2. Regulácia toku rieky Dlhopolka	* Technická dokumentácia * Povolenie od správcu toku, stavebné povolenie * Regulácia brehov v intraviláne	Obec Správca toku	2010 2010 2011-	20 mil. Sk/vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
5.3. Asanácia divokých skládok	* Asanácia skládok	Obec	2012	Vlastné zdroje 100 tis. Sk
6. CESTOVNÝ RUCH				

6.1. Vybudovanie zimného lyžiarskeho strediska miestneho významu (predĺženie trasy existujúceho vleku, vybudovanie parkoviska, vybavenosti - sociálne zariadenia, bufety...)	<ul style="list-style-type: none"> * Štúdia uskutočniteľnosti * Vysporiadania vlastníckych vzťahov * Vypracovanie technickej dokumentácie * Stavebné povolenie * Investičné aktivity 	Obec Súkromný investor	2008 2009 2010 2010 2011-2012	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ 100 tis. Sk 300 tis. Sk 8 mil. Sk
6.2. Podpora výstavby malých penziónov, podpora privátneho ubytovania	<ul style="list-style-type: none"> * Vytvorenie motivačného podnikateľského prostredia * Realizácia 	Obec Súkromní investori, vlastníci nehnuteľností	2010-2020 2010-2020	Súkromné zdroje, ŠF EÚ 80 mil. Sk
6.3. Vybudovanie cyklotrás	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie štúdií * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Dokumentačná príprava * Realizácia investičných aktivít 	Obec Obec, urbariát, súkromní vlastníci Združenie Drotária	2010 2011 2011 2012	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 50 tis. Sk 80 tis. Sk 1,5 mil. Sk
6.4. Rozvoj individuálnej chatárskej a chalupárskej rekreácie	* Podpora rozvoja chalupárskej a rekreačnej funkcie obce	Obec	2008-2020	-
6.5. Rekonštrukcia objektu strelnice v lokalite Gále a Gále-Muránska	<ul style="list-style-type: none"> * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Vypracovanie technickej dokumentácie * Stavebné povolenie * Investičné aktivity 	Obec, urbariát, súkromní vlastníci	2008 2009 2009 2009-2010	Vlastné zdroje, ŠF EÚ, 100 tis. Sk 5 mil. Sk
7. TELEKOMUNIKAČNÉ SIETE, PROPAGÁCIA OBCE A INFORMATIZÁCIA OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI				
7.1. Celková rekonštrukcia a rozšírenie telekomunikačných sietí	* Rozšírenie káblovej telefónnej siete do rozvojových plôch obce	Obec T-Com, a. s.	2010-2018	T-Com, a. s. Podľa potreby
7.2. Vytvorenie informačného portálu obce	* Vytvorenie informačného portálu obce s hlavným zameraním na propagáciu obce v oblasti cestovného ruchu. Možnosť sledovať	Obec MSP Obyvatelia obce	2007-2008	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 200 tis. Sk

	<p>aktivity obce cez Internet. Možnosť vyjadrovania sa občanov k verejným záležitostiam.</p> <p>* Využívanie relevantných informačných kanálov na zvýšenú propagáciu obce v oblasti CR</p> <p>* Využívanie internetu ako najdynamickejšie sa rozvíjajúceho informačného kanála</p>			
7.3. Propagačné tlačoviny	* Vypracovanie, vydanie a distribúcia propagačných tlačovín o obci (v tlačenej verzii, v elektronickej verzii)	Obec	Priebežne podľa potreby	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 100 tis. Sk
7.4. Pripojenie miestnej knižnice na internet	* Pripojenie na internet a zriadenie 2 miest s počítačovou výbavou pre verejnosť	Obec Miestna knižnica	2007	Vlastné zdroje, 100 tis. Sk
8. OŽIVENIE ĽUDOVÝCH TRADÍCIÍ A PŮVODNÝCH ĽUDOVÝCH REMESIEL V OBCI				
8.1. Oživenie ľudových tradícií	<p>* Udržanie existujúcich ľudových tradícií</p> <p>* Postupné oživenie ďalších miestnych ľudových tradícií, zvykov</p> <p>* Podpora remeselnej výroby</p> <p>* Podpora drotárskeho a rezbárskeho umenia</p>	Obec Záujmové združenia v obci Živnostníci Malí a strední podnikatelia	2007-2016	Podľa druhu zvolených aktivít
9. PODPORA OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI				
9.1. Posilnenie života miestnej komunity	<p>* Podpora života miestnej komunity cez podporu činnosti miestnych záujmových a profesných združení</p> <p>* Podpora organizovania podujatí s cieľom zvýšiť propagáciu činnosti združení</p>	Obec Záujmové a profesné združenia	2007-2016	Podľa druhu zvolených aktivít
9.2. Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni	* Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni s cieľom zvýšenia dostupnosti finančnej podpory spoločenstva v mikroregióne	Obec Partnerské obce, mestá, organizácie, združenia	2007-2016	Podľa druhu zvolených aktivít
9.3. Zriadenie Obecného hasičského zboru	* Zriadenie Obecného hasičského zboru	Obec	2007	Podľa druhu zvolených aktivít
10. ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV				

10.1. Podpora zamestnanosti v obci	* Podpora zamestnanosti v obci s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín do aktívneho života komunity cez možnosť využívať projekty v rámci štrukturálnych fondov EÚ	Obec Živnostníci Malí a strední podnikatelia Profesné združenia	2007-2016	Podľa druhu zvolených aktivít
------------------------------------	---	--	-----------	-------------------------------

L/ INFORMAČNÉ ZDROJE

Pri tvorbe PHSR obce Dlhé Pole boli použité nasledujúce informačné zdroje:

- ◆ ÚPD obce Dlhé Pole
- ◆ Analýza a koncepcia rozvoja cestovného ruchu Žilinského samosprávneho kraja
- ◆ PHSR Žilinského samosprávneho kraja
- ◆ Prehľadné dejiny Stredopovažskej obce Dlhé Pole - publikácia o obci (Jozef Kuzmík, 1995)
- ◆ Štatistický úrad Slovenskej republiky
- ◆ Metodická príručka pre vypracovanie PHSR samosprávneho kraja (MVRR SR, 2004)
- ◆ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce - význam, štruktúra a základné metodické tézy (Centrum pre podporu miestneho aktivizmu Banská Bystrica, 2004)
- ◆ Internet
- ◆ Podkladové materiály z Obecného úradu Dlhé Pole
- ◆ Výsledky dotazníkového prieskumu, individuálne rozhovory s občanmi obce

M/INFORMAČNÁ PRÍLOHA O ČERPANÍ FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV ZO ŠF EÚ 2007-2013

Opatrenia dotýkajúce sa obnovy a rozvoja obcí v programovacom období 2004-2006 boli zahrnuté do rámca Operačného programu Základná infraštruktúra.

V programovacom období 2007-2013 bude táto tematická oblasť (obnova a rozvoj obcí) podporovaná z ERDF i z EAFRD.

Gesciu v tejto oblasti bude mať Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR pre obce s inovačnými a kohéznymi pólmi rastu a zároveň bude riešiť problematiku segregovaných a separovaných osád.

Druhú časť bude mať pod gesciou Ministerstvo pôdohospodárstva SR a bude podporovať obnovu a rozvoj tých obcí, ktoré sú mimo inovačných a kohéznych pólův rastu. Na tieto obce sa vzťahuje Program rozvoja vidieka so svojimi prioritami a opatreniami. Toto rozdelenie obcí je veľmi dôležité pri výbere opatrení, spracovania a podávania projektov do štrukturálnych fondov EÚ.

Podľa súčasných dostupných informácií obec Dlhé Pole je zaradená do kohéznych pólův rastu v rámci ŽSK a to znamená, že sa bude môcť uchádzať o finančné prostriedky v rámci Operačných programov v gescii MVRR SR.

V ďalšej časti prílohy uvádzame výber aktualizácie Národného strategického referenčného rámca SR (NSRR) na r. 2007-2013. Ide o materiál informatívneho charakteru, ktorý doposiaľ nebol ešte definitívne schválený Vládou SR a Európskou komisiou. Materiál je možné získať na webovej stránke MVRR SR: www.build.gov.sk

Pre získanie aktualizovaných informácií bude potrebné pravidelne sledovať túto webovú stránku, alebo informovať sa v Agentúre pre regionálny rozvoj v Žiline, Republiky 1, 010 01 Žilina, tel. 041/700 23 25, arrza@mail.t-com.sk

Aktualizácia Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky na roky 2007 – 2013

1. SÚSTAVA PRIORÍT NSRR

Tabuľka 1: Sústava priorít NSRR pre cieľ Konvergenca

Strategická priorita	Špecifická priorita	Fond
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	1.1 Regionálna infraštruktúra	ERDF
	1.2 Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF + KF
	1.3 Dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava	ERDF + KF
2. Znalostná ekonomika	2.1 Informatizácia spoločnosti	ERDF
	2.2 Výskum a vývoj	ERDF
	2.3 Infraštruktúra vysokých škôl	ERDF
	2.4 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF
	2.5 Modernizácia zdravotníctva	ERDF
3. Ľudské zdroje - zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie	3.1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF
	3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF
4. Technická pomoc (horizontálna)		ERDF

Tabuľka 2: Sústava priorít NSRR pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

Strategická priorita	Špecifická priorita	Fond
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	1.1 Regionálna infraštruktúra	ERDF
	1.2 Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF
2. Znalostná ekonomika	2.1 Informatizácia spoločnosti	ERDF
	2.2 Výskum a vývoj	ERDF
	2.3 Infraštruktúra vysokých škôl	ERDF
	2.4 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF
3. Ľudské zdroje - zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie	3.1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF
	3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF

Tabuľka 3: Horizontálne priority NSRR

Horizontálna priorita
A. marginalizované rómske komunity
B. rovnosť príležitostí
C. trvalo udržateľný rozvoj
D. informačná spoločnosť

2. ZOZNAM OPERAČNÝCH PROGRAMOV

Priority NSRR sa budú implementovať cez nasledujúcich **11 operačných programov** v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ:

- **šesť operačných programov v rámci cieľa Konvergencia**, z toho:
  - štyri operačné programy spolufinancované z ERDF pokrývajúce celú SR okrem Bratislavského kraja (Regionálny operačný program, OP Informatizácia spoločnosti, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast a OP Zdravotníctvo)
  - dva operačné programy spolufinancované z ERDF a KF pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja¹ (OP Doprava a OP Životné prostredie)
- **tri operačné programy spoločné pre obidva ciele – cieľ Konvergencia i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť**, t.j. pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja – jeden spolufinancovaný z ERDF (OP Výskum a vývoj) a dva z ESF (OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie)
- **jeden Operačný program Technická pomoc** v rámci cieľa Konvergencia pokrývajúci *horizontálne aktivity*, za ktoré je zodpovedný centrálny koordinačný orgán pre NSRR (príprava, riadenie, monitorovanie, hodnotenie, informovanosť, posilňovanie administratívnych kapacít); aktivity finančného riadenia, ktoré zabezpečuje certifikačný orgán a aktivity súvisiace s overovaním riadiacich a kontrolných systémov, vydávaním vyhlásení o ukončení pomoci a kontrolou vzorkových operácií, ktoré zabezpečuje orgán auditu. Komplementárne bude v rámci každého operačného programu vyčlenená finančná alokácia na technickú pomoc vzťahujúcu sa na *špecifické aktivity* príslušného riadiaceho orgánu a sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom;
- **jeden operačný program** spolufinancovaný z ERDF v rámci cieľa **Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť** pre Bratislavský kraj.

Tabuľka 4: Zoznam operačných programov

	Operačný program	RO	SO/RO prvej úrovne	fond
1.	Regionálny operačný program	MVRR SR	regionálne SO/RO na úrovni NUTS 2, resp. NUTS 3	ERDF
2.	Životné prostredie	MŽP SR	-	ERDF, KF
3.	Doprava	MDPT SR	-	ERDF, KF
4.	Informatizácia spoločnosti	ÚV SR		ERDF
5.	Výskum a vývoj ²	MŠ SR	Agentúra MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ	ERDF
6.	Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	MH SR		ERDF
7.	Zdravotníctvo	MZ SR		ERDF
8.	Zamestnanosť a sociálna inklúzia ³	MPSVR SR	implementačná agentúra pre sociálnu politiku	ESF
9.	Vzdelávanie ⁴	MŠ SR	Agentúra MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ, MZ SR	ESF
10.	Technická pomoc	MVRR SR	-	ERDF
11.	Bratislavský kraj	MVRR SR	-	ERDF

¹ pričom prioritné osi spolufinancované z ERDF sa vzťahujú na celú SR okrem Bratislavského kraja a prioritné osi spolufinancované z KF sa vzťahujú na celú SR vrátane Bratislavského kraja

² v oblasti výskumu a vývoja zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

³ zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

⁴ zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

3. FINANCOVANIE NSRR

Európska komisia dňa **4. 8. 2006** prijala rozhodnutia o nasledujúcich **finančných alokáciách** zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ na roky 2007 – 2013 **pre Slovensko**:

Ciele kohéznej politiky EÚ	Fondy EÚ	Finančná alokácia pre Slovensko na daný cieľ kohéznej politiky EÚ v EUR	
		v stálych cenách roku 2004	v bežných cenách
Konvergencia ⁵	ŠF + KF	9 638 999 602	10 911 601 421
	ŠF	6 214 921 468	7 012 862 858
	KF	3 424 078 134	3 898 738 563
Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť ⁶ ,	ŠF	108 782 757 + transfer z cieľa Konvergencia na výskum a vývoj 289 275 001	122 603 156 + transfer z cieľa Konvergencia na výskum a vývoj 326 415 373
Európska územná spolupráca ⁷	ŠF	201 606 786	227 284 545
Celkom	ŠF + KF	10 238 664 146	11 587 904 495

3.1 Finančné alokácie v rámci cieľa Konvergencia

Prerozdelenie finančných alokácií v rámci cieľa Konvergencia vychádza z čiastky 10 911 601 421 EUR, v bežných cenách.

Čl. 46, ods. 1a všeobecného nariadenia⁸ stanovuje, že celková suma na technickú pomoc (v prípade SR súčet alokácie na OP Technická pomoc a prostriedkov vyčlenených na technickú pomoc v ostatných OP v rámci cieľa Konvergencia a cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť) nesmie presiahnuť 4% z celkovej alokácie na tieto dva ciele. V nadväznosti na uvedený celkový 4% limit a na stanovenú finančnú alokáciu pre OP Technická pomoc pokrývajúci horizontálne aktivity, prostriedky vyčlenené na technickú pomoc v rámci každého z ostatných OP nesmú prekročiť 3,16% z príspevku ES na daný OP.

⁵ Rozhodnutie Komisie zo 4. augusta 2006, ktorým sa stanovuje indikatívne pridelenie viazaných rozpočtových prostriedkov rozčlenených podľa členských štátov v rámci cieľa Konvergencia na obdobie rokov 2007 – 2013 (oznámené pod číslom K(2006) 3474, zverejnené v Úradnom vestníku EÚ pod číslom 2006/594/ES)

⁶ Rozhodnutie Komisie zo 4. augusta 2006, ktorým sa stanovuje indikatívne pridelenie viazaných rozpočtových prostriedkov rozčlenených podľa členských štátov v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť na obdobie rokov 2007 – 2013 (oznámené pod číslom K(2006) 3472, zverejnené v Úradnom vestníku EÚ pod číslom 2006/593/ES)

⁷ Rozhodnutie Komisie zo 4. augusta 2006, ktorým sa stanovuje predbežné rozdelenie viazaných rozpočtových prostriedkov podľa členských štátov v rámci cieľa Európska územná spolupráca na obdobie rokov 2007 až 2013 (oznámené pod číslom K(2006) 3473, zverejnené v Úradnom vestníku EÚ pod číslom 2006/609/ES)

⁸ Nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999

Tabuľka 5: Finančné alokácie 2007 – 2013 na jednotlivé operačné programy a priority v rámci cieľa Konvergencia (štrukturálne fondy, Kohézny fond) – v EUR, v bežných cenách

operačný program (OP)	špecifická priorita NSRR (ŠP)	fond	príspevok ES	
			ŠP	OP
Regionálny OP	regionálna infraštruktúra	ERDF	1 445 000 000	1 445 000 000
OP Životné prostredie	environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF + KF	1 800 000 000	1 800 000 000
		ERDF	*	
		KF	*	
OP Doprava	dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava	ERDF + KF	3 206 904 595	3 206 904 595
		ERDF	*	
		KF	*	
OP Informatizácia spoločnosti	informatizácia spoločnosti	ERDF	993 095 405	993 095 405
OP Výskum a vývoj ⁹	výskum a vývoj	ERDF	683 000 000	883 000 000
	infraštruktúra vysokých škôl	ERDF	200 000 000	
OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF	772 000 000	772 000 000
OP Zdravotníctvo	modernizácia zdravotníctva	ERDF	250 000 000	250 000 000
OP Vzdelávanie ¹⁰	moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF	600 000 000	600 000 000
OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia ¹¹	podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF	864 000 000	864 000 000
OP Technická pomoc		ERDF	97 601 421	97 601 421
celkom všetky fondy v NSRR pre cieľ Konvergencia			10 911 601 421	10 911 601 421
celkom ERDF			5 548 862 858	5 548 862 858
celkom KF			3 898 738 563	3 898 738 563
celkom ESF			1 464 000 000	1 464 000 000

* v prípade OP Doprava a OP ŽP bude rozdelenie alokácie medzi ERDF a KF riešené a vzájomne koordinované pri príprave OP.

Vzhľadom k tomu, že SR plánuje mať tri operačné programy spoločné pre cieľ Konvergencia a cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (OP Výskum a vývoj, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie), celkovú finančnú alokáciu na tieto tri programy predstavuje súčet príslušných súm v stĺpci „OP“ v tabuľke č. 5 a v tabuľke č. 6.

⁹ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 5 je uvedená len suma pre prioritné osi pre cieľ Konvergencia

¹⁰ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 5 je uvedená len suma pre prioritnú os pre cieľ Konvergencia

¹¹ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 5 je uvedená len suma pre prioritnú os pre cieľ Konvergencia

3.2 Finančné alokácie v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

Prerozdelenie finančných alokácií v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť vychádza zo sumy 122 603 156 EUR a transferu z cieľa Konvergencia na výskum a vývoj v sume 326 415 373 EUR (v bežných cenách).

Tabuľka 6: Finančné alokácie 2007 – 2013 na jednotlivé operačné programy a priority v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (štrukturálne fondy) – v EUR, v bežných cenách

operačný program (OP)	priorita	fond	príspevok ES	
			P	OP
OP Bratislavský kraj	infraštruktúra	ERDF	59 000 000	82 000 000
	inovácie a informatizácia	ERDF	23 000 000	
OP Výskum a vývoj ¹²	výskum a vývoj	ERDF	326 415 373	331 415 373
	infraštruktúra vysokých škôl	ERDF	5 000 000	
OP Vzdelávanie ¹³	moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF	17 801 578	17 801 578
OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia ¹⁴	podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF	17 801 578	17 801 578
celkom fondy v NSRR pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť			449 018 529	449 018 529
celkom ERDF			413 415 373	413 415 373
celkom ESF			35 603 156	35 603 156

Vzhľadom na to, že SR plánuje tri operačné programy spoločné pre cieľ Konvergencia a cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (OP Výskum a vývoj, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie), celkovú finančnú alokáciu na tieto tri programy predstavuje súčet príslušných súm v stĺpci „OP“ v tabuľke č. 5 a v tabuľke č. 6.

¹² OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 6 je uvedená len suma pre výskum a vývoj v Bratislavskom kraji a pre infraštruktúru vysokých škôl v Bratislavskom kraji

¹³ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 6 je uvedená len suma pre prioritnú os pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

¹⁴ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 6 je uvedená len suma pre prioritnú os pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

4. ŠTRUKTÚRA OPERAČNÝCH PROGRAMOV

4.1 REGIONÁLNY operačný program

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1 Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

4.2 Operačný program ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Integrovaná ochrana, racionálne využívanie vôd a protipovodňová ochrana	1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou	ERDF/KF
	1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd	
	1.3 Zabezpečenie komplexnej ochrany územia SR pred povodňami	
	1.4 Sledovanie a hodnotenie stavu povrchových vôd a podzemných vôd	
2 Ochrana ovzdušia, ozónovej vrstvy a minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	2.1 Ochrana ovzdušia	ERDF/KF
	2.2 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	
	2.3 Ochrana ozónovej vrstvy Zeme	
3 Odpadové hospodárstvo	3.1 Podpora technológií minimalizujúcich vznik odpadov pri výrobe	ERDF/KF
	3.2 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu	
	3.3 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov	
	3.4 Nakladanie s vybranými druhmi nebezpečných odpadov	
	3.5 Odstraňovanie environmentálnych záťaží a uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov	
4 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	4.1 Programy starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programy záchrany pre kriticky ohrozené rastliny a živočíchy vrátane monitoringu druhov a biotopov	ERDF
	4.2 Infraštruktúra ochrany prírody a krajiny	
	4.3 Informačné a propagačné aktivity	
5 Technická pomoc		KF

4.3 Operačný program DOPRAVA

Prioritné osi programu	Hlavné aktivity v rámci prioritnej osi (opatrenia)	Fond
1 Modernizácia a rozvoj železničnej infraštruktúry	1.1 Modernizácia a rozvoj železničných tratí (TEN -T + ostatné)	KF
2 Rozvoj cestnej infraštruktúry (TEN -T)	2.1 Výstavba diaľnic (TEN -T)	KF
3 Modernizácia a rozvoj infraštruktúry intermodálnej prepravy	3.1 Výstavba základnej siete verejných terminálov intermodálnej prepravy	KF
4 Riadenie leteckej dopravy	4.1 Riadenie leteckej dopravy (letisko M.R. Štefánika)	KF
5 Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry (rýchlostné cesty a cesty I. triedy)	5.1 Výstavba rýchlostných komunikácií	ERDF
	5.2 Modernizácia a výstavba ciest I. triedy	ERDF
6 Rozvoj verejnej osobnej dopravy	6.1 Rozvoj železničnej a autobusovej verejnej osobnej dopravy	ERDF
7 Technická pomoc		KF

4.4 Operačný program INFORMATIZÁCIA SPOLOČNOSTI

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Efektívna elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb vrátane informatizácie zdravotníctva		ERDF
2 Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry		ERDF
3 Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu		ERDF
4 Technická pomoc		ERDF

4.5 Operačný program VÝSKUM A VÝVOJ

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Výskum a vývoj	1.1 Obnova a budovanie technickej infraštruktúry výskumu a vývoja	ERDF
	1.2 Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu a podpora nadregionálnej spolupráce	
	1.3 Prenos výskumom a vývojom získaných poznatkov a technológií do praxe	
2 Výskum a vývoj v Bratislavskom kraji	2.1 Obnova a budovanie technickej infraštruktúry výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji	ERDF
	2.2 Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu v Bratislavskom kraji	
	2.3 Prenos výskumom a vývojom získaných poznatkov a technológií do praxe v Bratislavskom kraji	
3 Infraštruktúra vysokých škôl	3.1 Budovanie infraštruktúry vysokých škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu	ERDF
4 Infraštruktúra vysokých škôl v Bratislavskom kraji	4.1 Budovanie infraštruktúry vysokých škôl v Bratislavskom kraji a modernizácia ich vnútorného vybavenia za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu	ERDF
5 Technická pomoc		ERDF

4.6 Operačný program

KONKURENCIESCHOPNOSŤ A HOSPODÁRSKY RAST

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	1.1 Inovácie a technologické transfery	ERDF
	1.2 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov	
	1.3 Podpora inovačných aktivít v podnikoch	
	1.4 Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike	
	1.5 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	
	1.6 Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania	
	1.7 Podpora druhospracovateľského potravinárskeho priemyslu	
2 Technická pomoc		ERDF

4.7 Operačný program ZDRAVOTNÍCTVO

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Modernizácia zdravotníctva	1.1 Reštrukturalizácia, rozširovanie a modernizácia zdravotníckych zariadení	ERDF
	1.2 Informovanosť občanov	
	1.3 Zvýšenie informatizácie zdravotníctva	
2 Technická pomoc		ERDF

4.8 Operačný program ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNA INKLÚZIA

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	1.1 Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti	ESF
	1.2 Podpora sociálnej inklúzie prostredníctvom rozvoja sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity	
	1.3 Podpora vytvárania rovnosti príležitostí v prístupe na trh práce a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity	
	1.4 Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života a starostlivosti o malé deti	
	1.5 Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy a mimovládnych neziskových organizácií	
2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie pre Bratislavský kraj ¹⁵	2.1 Podpora sociálnej inklúzie a zosúladenie pracovného a rodinného života prostredníctvom rozvoja sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v Bratislavskom kraji	ESF
	2.2 Podpora rastu zamestnanosti a zlepšenia zamestnatelnosti a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce v Bratislavskom kraji	
	2.3 Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy a mimovládnych neziskových organizácií v Bratislavskom kraji	
3 Technická pomoc		ESF

¹⁵ V prípade dohody a súhlasu s EK je možné uvažovať aj s nasledovným spôsobom uvádzania priorít pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť: v rámci opatrení pre cieľ Konvergencia budú označené tie opatrenia, ktoré budú spolu so skupinami aktivít platiť i pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť v rámci Bratislavského kraja. Ide najmä o aktivity, ktoré budú implementované cez národné projekty. V takomto prípade sa bude daná prioritná os vzťahovať na celé územie SR. V zmysle návrhu všeobecného nariadenia Rady, čl. 19 nie je možné prevádzať prostriedky medzi cieľmi Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

4.9 Operačný program VZDELÁVANIE

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	1.1 Premena tradičnej školy na modernú	ESF
	1.2 Vysoké školy a výskum a vývoj ako motory rozvoja znalostnej spoločnosti	
	1.3 Celoživotné vzdelávanie pre všetkých ako základný princíp znalostnej spoločnosti	
	1.4 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb s osobitými vzdelávacími potrebami so zreteľom na marginalizované rómske komunity	
2 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť pre Bratislavský kraj	2.1 Premena tradičnej školy na modernú pre Bratislavský kraj	ESF
	2.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a celoživotného vzdelávania	
3 Technická pomoc		ESF

4.10 Operačný program BRATISLAVSKÝ KRAJ

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra	1.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry (ZŠ, SŠ)	ERDF
	1.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia	
	1.3 Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. triedy	
	1.4 Regenerácia sídiel	
2 Inovácie a informatizácia	2.1 Inovácie a technologické transfery	ERDF
	2.2 Informatizácia spoločnosti	
3 Technická pomoc		ERDF